

Biz bazar iqtisadiyyatını vergi yolu ilə tənzimləməliyik.

Heydər ƏLİYEV

Vergilər

№ 29 (923) ■ 8 avqust 2018

www.vergiler.az

Qiyməti: 60 qəp.

Dövlət siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır

Avqustun 1-də Bakının Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsində Qarabağ, Böyük Vətən müharibələri, Çernobil əlillərinə və şəhid ailələrinə mənzillərin və avtomobillərin verilməsi mərasimi olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər. Daimi qaz, su və işıqla təchiz edilən mənzillər yüksək səviyyədə təmir olunub, bütün zəruri avadanlıq, o cümlədən mətbəx mebeli quraşdırılıb. Mənzillərdə kombi sistemi də qurulub.

Biz əlimizdən gələni edəcəyik ki, bu gün növbədə dayanan şəhid ailələri, müharibə veteranları tez bir zamanda sizin kimi mənzillərlə, maşınlarla təmin olunsunlar

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mənzillərdə yaradılan şəraitlə tanış olduqdan sonra əlil və şəhid ailələrinin üzvləri ilə görüşüb söhbət ediblər. Tədbirdə çıxış edən dövlətimizin başçısı yeni inşa edilmiş yaşayış kompleksində Qarabağ müharibəsi əlillərinə və şəhid ailələrinə 35 mənzil təqdim olunduğunu, eyni zamanda dövlət tərəfindən 136 ədəd minik maşınının hədiyyə edildiyini bildirdi: «Son iyirmi il ərzində şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə 5500-dən çox fərdi ev və mənzil verilmişdir. Altı mindən çox minik maşını verilmişdir. Yəni bu, dövlətin sizə olan qayğısının təzahürüdür və bu siyasət bu gün də davam etdirilir. Dediyim kimi, bu gün 35 mənzil verilir. Ancaq ilin sonuna qədər nəzərdə tutulan rəqəm əlavə 170 mənzil və fərdi evdir. Bununla belə, nəzərə alsaq ki, hələ də növbədə kifayət qədər insan var, - təqribən 4 minə yaxın insan növbədədir, - mən əlavə vəsait ayıraraq bu il minimum daha 300 mənzil alınması ilə bağlı qərar qəbul edəcəyəm. Beləliklə, ehtiyac içində yaşayan 500-ə yaxın insan ilin sonuna qədər mənzillərlə təmin ediləcək. Biz çalışmalıyıq ki, bu proqramı tezliklə başa çatdıraraq. Əlbəttə ki, buna nail olmaq üçün kifayət qədər maliyyə vəsaiti olmalıdır. Biz imkan daxilində bu vəsaiti təmin edib, təşkil edib sizə mənzilləri təqdim edəcəyik. Hələ də mənzillə təmin olunmayan şəhid ailələri, müharibə əlilləri mütləq mənzillər alaçaqlar».

Dövlətimizin başçısı diqqətə çatdırıb ki, bu kateqoriyadan olan insanların məşğulluq problemləri də həll olunur: «Bildiyiniz kimi, biz indi genişmiqyaslı özünüməşğulluq proqramının icrasına başlamışıq. Hər il ən azı 7 min ailə bu proqramla əhatə olunacaq. Hər bir ailəyə minimum 5 min manat dəyərində ləvazimat, vəsait, müxtəlif təyinatlı avadanlıqlar verilməlidir. Göstəriş verilməlidir ki, müharibə əlilləri, şəhid ailələri də mütləq bu proqramla əhatə olunsunlar. Artıq bu işlər başlamışdır, təlim kursları aparılır. Beləliklə,

biz məşğulluq probleminin həllinə də çox ciddi töhfə vermiş olacağıq».

Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, Azərbaycanda sosial siyasət uğurla aparılır və indiyə qədər görülmiş işlər bunun bariz nümunəsidir: «Son illərdə 100-ə yaxın qəsəbə salınıb. Üç yüz minə yaxın köçkün evlərlə, mənzillərlə təmin edilib. Bu siyasət davam etdirilir. Bu il Qaradağ rayonunun Qobu qəsəbəsində min mənzillik yeni köçkün qəsəbəsi salınıb. Orada da bütün infrastruktur, məktəb, bütün lazımı məsələlər öz həllini tapıb. İlin sonuna qədər isə 4 min köçkün ailəsi, təqribən 20 min insan yeni mənzillərlə təmin ediləcək. Yəni, biz ancaq bu layihələri nəzərə alsaq görərik ki, nə qədər böyük qayğı göstərilir və bu məqsədlərə çatmaq üçün dövlət nə qədər vəsait xərcləyir.

Bu siyasət davam etdiriləcək. Sosial siyasət Azərbaycanda prioritet məsələlərdən biridir. Mən dəfələrlə demişəm ki, bizim bütün işlərimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Xüsusilə sosial cəhətdən az müdafiə olunan vətəndaşlar, işğaldan əziyyət çəkmiş, əlil olmuş, yaxınlarını itirmiş insanlar, onların yaşayışı, məşğulluğu, həyat səviyyəsi bizim üçün prioritet məsələdir. Biz imkan daxilində bu məsələləri həll edirik. Deyə bilərəm ki, işğaldan və etnik təmizləmədən əziyyət çəkmiş dövlətlər arasında Azərbaycanda bu sahədə görülən işlər ən yüksək səviyyədədir. Bunu beynəlxalq təşkilatlar da, BMT də qeyd edir və Azərbaycan təcrübəsi bir çox ölkələr üçün nümunə kimi göstərilir. Bəlkə də dünyada öz vətəndaşlarına bu qədər qayğı və diqqət göstərən ikinci ölkə yoxdur. Bu, bir daha bizim siyasətimizin niyyətini əks etdirir. Bu siyasət davam etdiriləcək. Bir daha demək istəyirəm ki, bu gün növbədə duran bu kateqoriyadan olan bütün insanlar imkan daxilində mənzillərlə, evlərlə, maşınlarla təmin ediləcəklər».

Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, bütün görülən işlər öz iqtisadi potensialımız və daxili imkanlarımız hesabına həyata keçirilir, heç bir yerdən yardım almadan Azərbaycanda

can iqtisadiyyatı davamlı olaraq inkişaf edir: «Artıq ilkin proqnozlar kifayətdir. Gələcək il ölkəmizdə sürətlə inkişaf ili olacaq. Beləliklə, maliyyə imkanlarımız daha da genişləndirəcək və ölkə qarşısında duran əsas vəzifələrin, infrastruktur layihələrin, eyni zamanda və ilk növbədə, sosial məsələlərin həlli üçün biz bu vəsaitdən istifadə edib sizin problemlerinizi həll edəcəyik».

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı məsələyə də toxunan Prezident İlham Əliyev bir daha bəyan edib ki, o həllin bir yolu var: ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. Dağlıq Qarabağ bizim əzəli tarixi torpağımızdır. Bunu tarix deyir, beynəlxalq hüquq deyir və bütün dünya dövlətləri ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıyır və dəstəkləyir: «Keçən ay Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında parafanlanmış «Tərəfdaşlıq prioritetləri» sənədində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi, sərhədlərinin toxunulmazlığı ilə bağlı Azərbaycana çox böyük dəstək ifadə olunmuşdur. Bu, bizim növbəti diplomatik qələbəmizdir. Eyni zamanda, keçən ay NATO-nun zirvə görüşünün nəticəsi olaraq qəbul edilmiş bəyannamədə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstək göstərilib. Bunlar çox ciddi siyasi sənədlərdir, heçqəti, beynəlxalq hüquq əks etdirən sənədlərdir. Eyni zamanda, işğalçı ölkədə göndərilən çox ciddi siqnallardır. Onlar bilsinlər ki, mötəbər beynəlxalq təşkilatlar bu məsələni diqqətdə saxlayır və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir. Münaqişənin həlli yalnız bu prinsiplər əsasında ola bilər və olmalıdır. İşğalçı dövlət indi ağır günlər

yaşayır. İyirmi il Ermənistanla rəhbərlik etmiş kriminal xunta rejimi çökdü. Onların işğalçı siyasəti iflasa uğradı. Onların bu vəziyyətə düşməsinin əsas səbəbi işğal siyasətidir. Çünki əgər işğal siyasəti olmasaydı, Ermənistan regional layihələrdən təcrid edilməyəcəkdi və beləliklə, bizim imkanlarımızdan faydalanma bilirdi. Məhz işğalçılıq siyasətinə görə Ermənistan bu gün bu ağır, təcrid edilmiş vəziyyətdədir və iqtisadi inkişaf üçün heç bir perspektiv yoxdur. O vaxta qədər ki, Azərbaycanla münasibətlər normalaşmayacaq. Normalaşmanın da bir yolu var - işğalçı dövlət bizim torpaqlarımızdan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxmalıdır. Necə ki, dünyanın ən mötəbər qurumu olan BMT Təhlükəsizlik Şurası 25 il əvvəl qətnamə qəbul edib və orada açıq-aydın göstərilir ki, erməni silahlı qüvvələri Azərbaycan torpaqlarından dərhal, qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Bu qətnamələr qüvvədədir və qüvvədə qalacaq. Ona görə münaqişənin həlli üçün yol, bax, bu yoldur.

Ermənistanın yeni hökuməti bunu yaxşı başa düşməlidir. Əvvəlki kriminal xunta rejiminin səhvlərini buraxmamalıdır. Düzdür, yeni hökumət indi daxili işlərdə daha çox məşğuldur, ancaq bildirməliyimiz ki, onlar tərəfindən səslənən ziddiyyətli bəyannamələr həmişə, həm bu məsələ ilə məşğul olan ölkələrdə və beynəlxalq təşkilatlarda təəccüb doğurur. Çünki bir-birini təkzib edən bəyannamələr bəşadüşülən deyil. Bir tərəfdən deyirlər ki, Azərbaycan Ermənistanla yox, Dağlıq Qarabağın qondarma rejimi ilə danışıqlar aparmalıdır. Bu, ümumiyyətlə, qəbul ediləməzdir və bu, elə bir təkliftir ki,

bu təklifi verən tərəf bəri başdan bilir ki, bu, qəbul edilməyəcək. Digər tərəfdən, bu təklif vasitəçilər tərəfindən heç vaxt qəbul edilməyəcək. Üçüncü tərəfdən, o bəyannamədən bir müddət keçəndən sonra Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri görüşür və danışıqlara başlayır. Yəni, tamamilə bir-birini təkzib edən, bir-birinə zidd olan yanaşmadır. Əlbəttə, biz başa düşürük, yeni hökumətə müəyyən qədər vaxt lazımdır ki, beynəlxalq münasibətlərdə mövcud olan praktikanı düzgün təhlil etsin. Ancaq, əlbəttə ki, bu bəyannamələr sülh prosesinə vurulmuş növbəti zərbələrdir və bütün məsuliyyət Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşür. Çünki onlar işğal siyasətini davam etdirmək fikrindədirlər. Hələlik biz belə qənaətə gələ bilərik.

Eyni zamanda, Ermənistanın sülhə yönəlməsi çağırışları da edilir, biz də bu çağırışları eşidirik. Əlbəttə, biz də sülh istəyirik, amma biz torpaqlarımızı istəyirik. Torpaqlarımız qayıtmayana qədər sülh olmayacaq və Ermənistanın yeni rəhbərliyi bunu çox yaxşı başa düşməlidir. Sülh istəyirlərsə, erməni əsgəri torpaqlarımızdan çıxmalıdır. Erməni əsgərinin Azərbaycan torpağında nə işi var?! Müharibədən əziyyət çəkmiş, həlak olmuş, əlil olmuş Azərbaycan vətəndaşları öz torpağında həlak olublar, əlil olublar, Ermənistan torpağında yox. Ona görə münaqişənin həllinin bir yolu var - işğalçı qüvvələr bizim torpaqlarımızdan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Onda bölgədə sülh yaranar. Onda Ermənistan ilə Azərbaycan arasında əlaqələr yarana bilər. Onda regionun geosiyasi vəziyyəti tamamilə dəyişə bilər və dayanıqlı sülh yarana bilər.

Biz bunu istəyirik. Ancaq, eyni zamanda, dediyim kimi, münaqişənin tezliklə və mərhələli yollarla həlli torpaqlarımızın azad olumasından asılıdır. Biz bunu tələb edirik və beynəlxalq hüquq da bunu tələb edir. Biz öz siyasətimizdən əl çəkməyəcəyik. Əgər Ermənistan rəhbərliyi bundan sonra da danışıqların uzadılması ilə məşğul olarsa, biz öz təcrid siyasətimizi davam etdirəcəyik, bütün vasitələrdən istifadə edib Ermənistanı daha da sarsıdacağıq. Çünki kriminal xunta rejiminin çökməsində Azərbaycanın rolu da az deyil. Onları çökdürən və uçuruma aparan birinci zərbə iki il bundan əvvəl vurulub. Aprel döyüşləri onların çürümüş sütunlarını tamamilə sıradan çıxarıb və ondan sonra kriminal xunta rejimi uçuruma doğru getməyə başlamışdır. Bunu heç kim unutmamalıdır. Əgər iki il bundan əvvəl bu döyüşlər cəmi 4-5 gün davam edib və buna baxmayaraq, biz iki min hektar torpağı işğalçılardan azad etdik və indi minlərlə hektar torpağa biz nəzarət edirik. Azərbaycan Ordusunun qüdrətini iyun ayında keçirilmiş hərbi paradada göstərdik. Azərbaycan Ordusu bu gün həm texniki təchizat, döyüş qabiliyyəti, silah-sursat baxımından dünya miqyasında ən güclü ordular sırasındadır, nadir ölkələrdə bizim qədər imkan var. Bizim hərbi qələbələrımız davam edir. Bu ilin may ayında uşurlu Naxçıvan əməliyyatı nəticəsində 11 min hektar torpaq işğalçılardan azad edildi. İndi oraya həyat qayıdır, əkin işləri aparılacaqdır.

Biz öz siyasətimizi davam etdirəcəyik, daha da güclü olmalıyıq. Bütün beynəlxalq təşkilatlar bizi beynəlxalq və siyasi müstəvidə dəstəkləyir. İqtisadi sahədə Ermənistanla Azərbaycan arasında yerlə göy qədər fərq var. Həm hərbi paradada nümayiş olunan imkanlar, həm də döyüş meydanında göstərilən şücaət, qəhrəmanlıq göstərdi ki, kim kimdir və kim nəyə qadirdir. Biz bütün bu imkanlardan istifadə edirik və edəcəyik. Biz bu vəziyyətdə heç vaxt barışmayacağıq. Bir daha demək istəyirəm, Ermənistan rəhbərliyi bilməlidir ki, sülh istəyirə torpaqlarımızdan öz xoşu ilə çıxmalıdır.

Sizə isə Azərbaycan dövləti bundan sonra da qayğı və diqqət göstərəcək. Buna əmin ola bilərsiniz. Biz əlimizdən gələni edəcəyik ki, bu gün növbədə dayanan şəhid ailələri, müharibə veteranları tez bir zamanda sizin kimi mənzillərlə, maşınlarla təmin olunsunlar».

Sonra Prezident İlham Əliyev mənzillərin sənədlərini və avtomobillərin açarlarını sahiblərinə təqdim edib. Sonda xatirə şəkli çəkilir.

Rəsmi xronika

■ Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlil olmuş şəxslərin və şəhid ailələrinin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına dair əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, qeyd olunan tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədilə dövlət büdcəsində bu məqsədlərə nəzərdə tutulmuş vəsaitdən Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə iyirmi milyon manat ayrılıb.

■ Dövlət başçısının Yeni Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının və liman ərazisində sərnişin terminalının tikintisi haqqında imzaladığı sərəncamda qeyd edilir ki, Azərbaycanın regionun mühüm nəqliyyat və logistika mərkəzinə çevrilməsi siyasətinin reallaşdırılması istiqamətində qarşıya qoyulmuş hədəflərdən biri Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin kəşşməsində yerləşən, 2018-ci il mayın 14-də açılışı olmuş Yeni Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı Kompleksidir. Kompleks ölkənin tranzit imkanlarının genişləndirilməsində həlledici və mühüm yer tutmaqla, idxal, ixrac və tranzit yüklərin aşırılmasında strateji nəqliyyat qovşağı funksiyasını yerinə yetirərək, Xəzər dənizi üzərindən effektiv, sürətli və təhlükəsiz keçidi təmin edir. Bütün bunlar nəzərə alınaraq, Prezident İlham Əliyev Yeni Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının və liman ərazisində sərnişin terminalının tikintisi işlərinin davam etdirilməsi məqsədilə dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin on milyon iki yüz min manatının Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə ayrılması barədə sərəncam imzalayıb.

■ Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında fərman imzalayıb və qurumun nizamnaməsini təsdiq edib. Fərmana əsasən, Azərbaycan Respublikasının Müəllif Hüquqları Agentliyinin tabeliyində olan Əqli Mülkiyyət Hüquqlarının Təminatı Mərkəzi və ləğv edilmiş Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində olan Respublika Elmi-Texniki Kitabxanası Agentliyin tabeliyinə verilib.

■ Dövlət başçısının daha bir fərmanı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli fərmanı ilə təsdiq olunmuş «Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsində dəyişiklik edilib. Fərmana əsasən, Baş Dövlət Texniki Nəzarət Müfəttişliyi bundan sonra Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Baş Dövlət Texniki Nəzarət Xidməti adı ilə fəaliyyət göstərəcək.

Alkoqollu içkilərin qanunsuz dövriyyəsi ilə mübarizə davam etdirilir

səh. 2

Dmitri Volvaç: «Azərbaycanda müasir, inkişaf etmiş bir vergi sistemi gördüm»

səh. 3

İnvestisiya qoyuluşunda mövcud durum nikbinliyə əsas verir

səh. 4

«Made in Azerbaijan» dünya bazarlarında öz yerini tutur

səh. 5

Alkoqollu içkilərin qanunsuz dövriyyəsi ilə mübarizə davam etdirilir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında dövlət başçısı vergi sistemi qarşısında duran prioritet məsələləri müəyyənləşdirərək, vergi qanunvericiliyinə əməl olunmasının vacibliyi, vergilərin tam şəkildə dövlət büdcəsinə ödənilməsi, vergidən yayınma hallarına son qoyulması və qaçaqmalçılığın qarşısının alınması sahəsində qətiyyətli tədbirlərin həyata keçirilməsi zərurətini vurğulayıb.

Qarşıya qoyulan vəzifələrin icrasının təmin edilməsi məqsədilə Vergilər Nazirliyi tərəfindən bu sahədə təhlillər aparılaraq vergidən yayınma hallarının baş verdiyi əsas sahələr müəyyənləşdirilib. Əldə edilən məlumatlar belə bir qənaətə gəlməyə əsas verir ki, alkoqollu içkilərin istehsalı və satışı ilə məşğul olan müəssisələrdə ciddi qanun pozuntularına, o cümlədən cinayət tərkibli əməllərə yol verilir. Bu səbəbdən, Vergilər Nazirliyi alkoqollu içkilərin qanunsuz dövriyyəsi ilə mübarizə istiqamətində əməli tədbirlərin həyata keçirilməsi istiqamətində fəaliyyətə başlamayıb.

Ağsu rayonu ərazisində fəaliyyət göstərən «Qradus 40» MMC-nin istehsalat sahəsində və Bakı şəhəri, Qaradağ rayonunun Ələt qəsəbəsində yerləşən «Fidan» istehsalat müəssisəsində, həmçinin paytaxtda və regionlarda yerləşən iri topdansatış obyektlərində və anbarlarda operativ vergi nəzarəti tədbirləri keçirilib. Yoxlamalar zamanı «Qradus 40» MMC-nin istehsal obyektlərində 136.624 ədəd, «Fidan»

istehsalat müəssisəsində 247.826 ədəd, topdansatış obyektlərində və anbarlarda isə 342.721 ədəd sənədsiz müxtəlif alkoqollu içkilər aşkar edilib, bəzi məhsulların üzərindəki aksiz markalarının saxta olduğu ekspertiza yolu ilə təsdiqlənib. Bununla yanaşı, aparılmış nəzarət tədbirləri zamanı «Fidan» istehsalat müəssisəsində 53 nəfərən əmək müqaviləsi hüquqi qüvvəyə minmədən müxtəlif işlərə cəlb olunduğu aşkar edilib. Nəzarət tədbirləri zamanı vergi ödəyicilərinin vergidən yayınmaq məqsədilə ikili mühasibatlıq apardıqları müəyyən edilib və «qara mühasibatlıq» sənədləri götürülüb.

Əldə olunmuş nəticələr göstərir ki, alkoqollu içkilərin istehsalı ilə məşğul olan bəzi vergi ödəyiciləri tərəfindən istehsalın həcminin gizlədilməsi, saxta aksiz markalarından istifadə olunmaqla istehlak bazarına qeyri-qanuni məhsulların çıxarılması, aksiz markalarının dəyişdirilməsi hallarına yol verilir. Həmin müəssisələrdə şərab istehsal olunmadığı halda, xarici görünüşünün fərqlənməməsindən yararlanaraq, şərab məhsulunun üzünə vurulduğu boyan edilən aksiz markaları (vergi dərəcəsi 1 litr üçün 10 qəpik) vergi dərəcəsi 20 dəfə ondan çox olan araşdırılaraq satışa çıxarılır. Həmçinin, istehsal prosesində kiçik həcmli (100 qr. və 250 qr.) şüşə tarasından istifadə olunduğu boyan edilsə də, realıqda aksiz markaları daha böyük həcmli taralara yapışdırılır.

Aksiz markalarından qanunsuz istifadə edilməsi və saxta karlığa yol verilməsi istehsal olunmuş tünd alkoqollu içkilərin bəyan edilmiş həcmdən bir neçə qat artıq miqdarda istehlak bazarına daxil olmasına və on mil-

yonlarla manat məbləğində vergidən yayımlara gətirib çıxarır. Göstərilən halların qarşısının alınması üçün Vergilər Nazirliyi alkoqollu içkilərin istehsalı ilə məşğul olan vergi ödəyicilərinin istehsal obyektlərində aksiz - nəzarət postlarının qurulması ilə bağlı qərar qəbul edib.

Vergilər Nazirliyi spirtli içki istehsalçılarına və satıcılarına sonuncu dəfə xəbərdarlıq edərək, onları aksiz markası olmadan, ya da saxta aksiz markası ilə markalanmış məhsulların satışını dərhal və könüllü şəkildə aradan qaldırmağa, qeydiyyata düşməyə və vergi ödəməsinə razı olmalarını tələb edir. Bu halda könüllü bəyannamə qəbul etməsi üçün nəzərdə tutulmuş məsuliyyətin müəyyənləşdirilməsi zamanı yüngülləşdirici hal kimi nəzərə alınacaq. Eyni zamanda, diqqətə çatdırılır ki, bütün topdan və pərakəndə satış əməliyyatları mütəlxə qaydada elektron vergi hesab-fakturaları vasitəsilə rəsmiləşdirilməlidir.

Vergilər Nazirliyi xatırladır ki, aksiz markası olmadan və ya saxta aksiz markası ilə markalanmış məhsulların satışı, aksiz markalarının saxtalaşdırılması, istehlak bazarına qeyri-qanuni istehsal olunmuş məhsulların çıxarılması qanunvericiliklə qadağandır və vergi orqanları belə halların qarşısının alınması, təsiri şərhlər məsələləri vasitəsilə cəlb olunması istiqamətində tədbirləri davam etdirəcək.

Vətəndaşlar bilməlidirlər ki, aksiz markaları sağlamlığa zərər vuran məhsulların qeyri-qanuni və keyfiyyətsiz istehsalının məhdudlaşdırılmasına, qaçaqmalçılığın və istehlak bazarında saxta məhsulların satışının qarşısının alınmasına xidmət edir.

Fransa və Türkiyədə OECD-nin təşkilatçılığı ilə tədbirlər keçirilib

Hər iki toplantıda ölkəmizi Vergilər Nazirliyinin nümayəndələri təmsil ediblər

Parisdə İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) «Vergi sahəsində şəffaflıq və məlumat mübadiləsi üzrə Qlobal Forum»unun Avtomatik məlumat mübadiləsi üzrə işçi qrupunun növbəti iclası və Ümumi Transmissiya Sistemində (CTS) dair sammit keçirilib.

Toplantıda Almaniya, Andorra, Argentina, Avstraliya, Azərbaycan, Baham adaları, Belçika, Bermud adaları, Braziliya, Britaniya Virgin adaları, Bolqarıstan, Çex Respublikası, Danimarka, Estoniya, Finlandiya, Fransa, Gürcüstan, Qana, Qrenada, Hindistan, İndoneziya, İrlandiya, Men adaları, İsrail, İtaliya, Yaponiya, Yunanıstan və digər ölkələrin nümayəndələri iştirak ediblər. Sammitdə Azərbaycan Respublikasını Vergilər Nazirliyinin İkitərəfli və Çoxtərəfli Sazişlərin icrasına nəzarət departamentinin Maliyyə institutlarında vergi monitorinqi şöbəsinin rəhbəri Səfərlə Cavadov təmsil edib.

İclasda Ümumi Hesabatlılıq Standartının (CRS) tətbiqinə dair mərhələli yanaşma, beynəlxalq hüquq çərçivəsi, 2018-ci il üzrə Avtomatik məlumat mübadiləsinin (AMM) tətbiqinə dair hesabat, məxfilik və məlumat təhlükəsizliyi, Cirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizə üzrə maliyyə tədbirləri hazırlayan qrup (FATF) və AMM Standartının uyğunluğu, hüquqi qiymətləndirmə və digər mövzulara dair müzakirələr aparılıb, təcrübələr öyrənilib. Sammitdə isə mübadilə məqsədilə məlumatların toplanması və emal edilməsi, eləcə də müxtəlif aktual fəaliyyət sxemləri üzrə gələcək addımlara dair müzakirələr aparılıb, təqdimatlar keçirilib.

Xatırladaq ki, ötən il Azərbaycanın da qoşulduğu «Maliyyə hesabları barədə məlumatların avtomatik mübadiləsi haqqında səlahiyyətli orqanlar arasında Çoxtərəfli Razılaşma» OECD tərəfindən hazırlanmış və vergitutma məqsədləri üçün müxtəlif dövlətlərin rezidentləri olan fiziki və hüquqi şəxslərin maliyyə institutlarındakı hesabət verilməli hesabları barədə məlumatların toplanması və həmin şəxslərin rezidentləri olduqları dövlətlərlə avtomatik məlumat mübadiləsinin vahid prinsiplərini tənzimləyən Ümumi Hesabatlılıq Standartının (Common Reporting Standard - CRS) tətbiq edilməsi məqsədini daşıyır.

Ankarada OECD-nin «Kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri və əmələmənin yüksəldilməsi» mövzusunda dörd günlük beynəlxalq seminarı keçirilib.

Azərbaycan da daxil olmaqla, tədbirdə Albaniya, Filippin, Türkiyə, Moldova, Belarus, Latviya, Qana, Çin Xalq Respublikası, İndoneziya, Yamayka, Kosovo, Pakistan, Fələstin, Uqanda, Ukrayna, Rumıniya və digər ölkələrin ümumilikdə 33 nümayəndəsi, o cümlədən OECD-nin 3 təmsilçisi iştirak edib.

OECD-nin Ankarada şəhərindəki Çoxtərəfli Vergi Mərkəzində keçirilən seminarın açılış mərasimində Türkiyənin Maliyyə Nazirliyinin Gəlir İdarəsinin Tədris Mərkəzinin bölmə rəhbəri xanım Başak Arpaslan və təşkilatın nümayəndəsi Jonatan Li-Pemberton tədbirin məqsədləri barədə ətraflı məlumat veriblər, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərində vergi qanunvericiliyinə əmələmə sahəsində görülən işlərin təkmilləşdirilməsinin vacibliyini vurğulayıblar.

Sonra iştirakçı ölkələrin nümayəndələri məruzələrlə çıxış ediblər. Seminarada iştirak edən Vergilər Nazirliyinin İqtisadi Təhlil və ekspertiza departamentinin İqtisadiyyat sahələrinin ekspertizası idarəsinin Maliyyə-sənaye qrupları (holdinqlər) ilə iş şöbəsinin baş dövlət vergi müfəttişi Minurə Nağiyeva «Vergi inzibatiyyəti: kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərində vergi qanunvericiliyinə əmələmə» mövzusunda təqdimatla çıxış edib. Məruzəsi iştirakçılar tərəfindən maraqla qarşılanıb.

ELXAN

Qabaqcıl Avropa təcrübəsi əsasında yeni xidmət modeli yaradılır

Hazırda qurulmaqda olan məşğulluq portalının qarşısında duran başlıca hədəflərdən biri şəffaflığın təmin edilməsidir. Portal əmək müqaviləsi bildirişi üzrə Elektron İnformasiya Sistemində inteqrasiya şəraitində fəaliyyət göstərəcək. İş-təyinat işəgötürən və işsiz məşğulluq mərkəzinə gəlmədən bu portala daxil olaraq, zəruri məlumatları daxil etməklə, bütün boşalmış iş yerləri haqqında məlumat ala, lazım gəldikdə birbaşa oraya müraciət edə biləcək.

Əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev qeyd edib ki, aparılan sosialyönümlü iş-lahatların əsas məqsədlərindən biri dövlət məşğulluq xidmətlərinin keyfiyyətinin artırılması, bu sahədə xidmətlərin çevikliyinə, işsiz və işaxtaranlara asan əlçatanlığın təmin olunmasıdır. Əhəlinin məşğulluğunun təmin edilməsi, işsiz və işaxtaran şəxslərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində tədbirlərin səmərəliliyinin və

şəffaflığının artırılması istiqamətində təkliflərin hazırlanması üçün nazirlikdə işçi qrup yaradılıb. İşçi qrupun iclasında bildirilib ki, məşğulluq xidmətlərinin elektron müstəvidə qurulması, məşğulluq portalının yaradılması əmək münasibətlərinin modernləşdirilməsi istiqamətində atılan mühüm addımlardır və bu sahədə görülən ciddi işlər davam etdirilir.

Bununla yanaşı, müvafiq tvinqin layihəsi çərçivəsində avropalı ekspertlərlə birgə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti üzrə Avropanın qabaqcıl təcrübəsi əsasında yeni xidmət modeli yaradılacaq.

Qeyd olunub ki, aparılan işlər çərçivəsində «Azərbaycan Respublikasının Məşğulluq Strategiyası» (2018-2030-cu illər) layihəsinin artıq təkmil şəkildə son versiyası hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilib, həmçinin «Məşğulluq haqqında» Qanuna əsasən, Dövlət Məşğulluq Xidməti üçün xidmət key-

fiyyətinin ölçülməsi indikatorları hazırlanıb. Peşə standartlarının hazırlanması, təsdiqi və tətbiqi ilə bağlı normativ sənədlər paketinin formalaşdırılması üçün zəruri layihələr hazırlanaraq razılaşdırılmaq üçün aidiyyəti dövlət orqanlarına göndərilib.

Özüməşğulluq proqramının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərin də hazırlandığını vurğulayan S.Babayev əlilliyi olan insanların məşğulluq imkanlarına yiyələnməsində bu proqram imkanlarından geniş şəkildə istifadə olunmasının, habelə həmin insanların işlə təminatı üçün müəssisələrdə kvota əsasında iş yerlərinin müəyyən edilməsi məsələsinə diqqətin artırılmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb.

Bildirilib ki, aktiv məşğulluq tədbirlərinin səmərəliliyinin artırılması üçün konkret addımlar atılacaq, həmçinin işsiz və işaxtaran şəxslər üçün regional peşə tədrisi mərkəzləri şəbəkəsi genişləndiriləcək.

Vergi orqanlarına daxil olan müraciətlərin sayı azalıb

2018-ci ilin iyul ayı ərzində vergi orqanlarına 7.803 müraciət daxil olub ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,9 faiz azdır. Müraciətlərin 86,9 faizi ərizə, 13,0 faizi şikayət, 0,2 faizi isə təklif xarakterli olub. Baxılmış müraciətlərdən 71,9 faizi tam, 0,2 faizi qismən müsbət həll olunub, 25,1 faizi barədə müvafiq izahatlar

verilib, 1,1 faizi əsassız sayılıb, 1,08 faizi baxılmamış saxlanılıb, 0,6 faizi aidiyyəti üzrə göndərilib, 0,1 faizi ilə bağlı icraata xitam verilib, 19,5 faizi icradadır. Müsbət həll olunmuş müraciətlərin 45,2 faizi müxtəlif arayışların alınması, 29,3 faizi kameral vergi yoxlamaları, 12,0 faizi vergi borcları, qalanları isə digər məsələləri əhatə edib.

Vergi ödəyicilərinin dövlət qeydiyyatı və uçotu

2018-ci ilin iyul ayı ərzində 6.738 vergi ödəyicisi qeydiyyatdan keçmişdir. Bunlardan 1.110-u hüquqi şəxs, 5.628-i isə fiziki şəxsdir. Ay ərzində qeydiyyat

alınmış hüquqi şəxslərin 69,8 faizi, fiziki şəxslərin isə 1,8 faizi elektron qaydada qeydiyyatdan keçmişdir.

Ötən ay 1.354 nəzarət-kassa

apararı qeydiyyatdan alınmışdır. Ötən ay 3.997 təsərrüfat subyekti fəaliyyətini bərpa etmişdir. Ay ərzində 1.324 təsərrüfat subyekti ləğv edilmişdir.

Sahibkarlığın İnkişafı Fondu publik hüquqi şəxs kimi fəaliyyət göstərəcək

Bu dəyişiklik xüsusilə kiçik və orta sahibkarların kredit resurslarına çıxış imkanlarını artıracaq

Prezident İlham Əliyevin bu günlərdə imzaladığı fərmanla Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafına dəstək mexanizminin təkmilləşdirilməsi, qeyri-neft sektorunda innovativ texnologiyalara əsaslanan yeni istehsal, emal və infrastruktur müəssisələrinin yaradılması, ixrac əməliyyatlarının maliyyələşdirilməsi, real sektora investisiya qoyuluşlarının sürətləndirilməsi və özəl sektorda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektlərinin maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi məqsədilə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu ləğv edilib. Fərmana əsasən, İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu publik hüquqi şəxs təsis edilib.

Sənəddə qeyd olunur ki, Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun vəsaitlərinin istifadəsi qaydalarına uyğun olaraq göstərdiyi fəaliyyətdən irəli gələn hüquq və öhdəlikləri, o cümlədən güzəştli kreditlərdən istifadə şərtləri haqqında müvəkkil kredit təşkilatları ilə bağlanmış müqavilələr üzrə hüquqlar (müvafiq sənədlərin, məlumatların alınması və s.), verdiyi güzəştli kreditlərdən irəli gələn tələb hüququ, müvəkkil kredit təşkilatlarına müəyyən edilmiş limitlər üzrə vəsaitin ayrılmasına, eləcə də Fond tərəfindən maliyyələşdirilməsi barədə qərar qəbul edilmiş sahibkarlıq subyektlərinin investisiya layihələrinə güzəştli kredit ayrılmasına dair öhdəliklər Azərbaycan Respublika-

sının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu publik hüquqi şəxsə keçir.

Fondun fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti həyata keçirmək üçün icimai əsaslarla fəaliyyət göstərən 9 nəfərdən ibarət Müşahidə Şurası yaradılıb. Müşahidə Şurasının 5 üzvünü İqtisadiyyat Nazirliyi, 4 üzvünü isə hərəsindən bir nəfər olmaqla Maliyyə Nazirliyi, Vergilər Nazirliyi, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası təyin edir. Müşahidə Şurasının sədri iqtisadiyyat naziri tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilir. Fondun fəaliyyətinə cari rəhbərliyi İdarə Heyəti həyata keçirir. İdarə Heyəti üzvlərinin vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilməsini, habelə səlahiyyətlərinə vaxtdan əvvəl xitam verilməsini iqtisadiyyat naziri həyata keçirir.

Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun publik hüquqi şəxsə çevrilməsi sahibkarlığın inkişafına institusional dəstək kimi qiymətləndirilir. İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin rəhbəri Vüqar Bayramov hesab edir ki, Fondun statusunun dəyişdirilərək publik hüquqi şəxsə çevrilməsi ona öz səlahiyyətlərini həyata keçirmək üçün daha geniş imkanlar verəcəkdir: «Fond bundan sonra İqtisadiyyat Nazirliyinin bir strukturu kimi deyil, ayrıca qu-

rum kimi fəaliyyət göstərəcək. Bunun sahibkarlar üçün ön mühüm üstünlüyü ondan ibarətdir ki, yeni status onların ehtiyaclarını daha yaxından və dərindən öyrənməyə imkan verəcək. Ehtiyacların dəqiq öyrənilməsi isə sahibkarlar üçün maliyyələşdirmə istiqamətlərini müəyyən etməyə kömək edəcək. Fondun publik hüquqi şəxsə çevrilməsi sahibkarlıq subyektlərinin biznes layihələrinin dəstəklənməsi üçün də geniş imkanlar yaradır. Yəni bundan sonra sahibkarlar üçün təklif edilən kreditlərin həcmi artırmaq üçün yalnız dövlət büdcəsindən əldə edilən ödənişlərdən deyil, əlavə mənbələrdən: beynəlxalq maliyyə qurumlarından, digər donörlerden vəsaitin cəlb edilməsi

hesabına daha böyük kreditlərin verilməsi imkanına malik olacaq».

Ekspert hesab edir ki, Fondun fərqli mənbələrdən kreditlər cəlb etməsi faiz siyasətində yenidən baxılması və daha çevik faizlərin dərəcələrinin tətbiqi üçün də şərait yaradır. Bu, faizlərin aşağı salınması baxımından son dərəcə vacibdir. Aşağı faizli kreditlərin cəlb edilməsi həm də sahibkarların xərclərinin azaldılması üçün önəmli dir.

Maliyyə, Vergilər, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi nazirliklərinin, habelə Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının Fondun Müşahidə Şurasında təmsil olunmasına gəlincə, V.Bayramov bunu da sahibkarlığın dəstəklənməsi baxımından mü-

hüm amil kimi qiymətləndirir. Onun sözlərinə görə, Müşahidə Şurasında fərqli nazirliklərin təmsil olunması mexaniki şəffaflığın təmin edilməsi, məlumatların işlənməsi və xüsusən də sahibkarların ehtiyaclarının müəyyən edilməsi üçün əhəmiyyət daşıyır: «Vergilər Nazirliyi sahibkarlarla birbaşa işləyən qurum kimi, onların ehtiyaclarına yaxından bələd olmaq imkanına malikdir. Xüsusən də biznes təmsilçilərinin vergi ödənişləri və vergi bazası ilə bağlı praktiki məlumatlar Vergilər Nazirliyinin əlində cəmləşdiyi üçün onun Müşahidə Şurasında təmsil edilməsi xüsusi önəm daşıyır. Bu, sahibkarların kreditlərə olan tələbinə daha dəqiq müəyyənləşdirilməsinə, nəticə etibarilə Fondun fəaliyyətində səmərəliliyin və şəffaflığın artırılmasına kömək edəcək».

E.SALAHOV

Son 5 ildə ərzində Fond tərəfindən sahibkarlara verilən güzəştli kreditlər

İllər	Verilmiş kreditlərin ümumi məbləği (milyon manatla)	Maliyyələşdirilən sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Maliyyələşdirilən layihələrdə regionların payı (faizlə)	Maliyyələşdirilən sahibkarlıq subyektlərində aqrar sektora dair layihələrin payı (faizlə)
2017	635,6	1953	65,1	82,3
2016	189,4	2471	65,1	85,6
2015	248,5	5243	74,0	82,7
2014	295,0	5560	63,8	96,0
2013	275,0	4468	77,7	93,9

Vergi ödəyicisinin sualı var...

Samira Musayeva

Vergilər Nazirliyinin
Vergi siyasəti departamentinin baş direktoru
vergi ödəyicilərinin suallarına cavab verir

Vergi və gömrük rüsumlarının ödənilməsi

Ölkə ərazisinə mobil cihazların idxalı zamanı vergi və gömrük rüsumları hansı qaydada ödənilməlidir?

«Nağdsız hesablaşmalar haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 3.4.1-ci maddəsinin müddəalarına əsasən, bu Qanunun 3.3-cü maddəsinin müddəalarından asılı olmayaraq, vergilərin və gömrük rüsumlarının ödənilməsi yalnız nağdsız hesablaşmalar haqqında» Qanununun 3.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada (bir şəxsin bank hesabından digər şəxsin bank hesabına köçürülməklə (o cümlədən ödəniş alətləri, ödəniş kartları, ödəniş tapşırığı və s.) və ödəniş vasitələri (mobil telefon aparatları, kompüter və digər avadanlıq) ilə həyata keçirilən hesablaşmalar, ödəniş terminaları və birbaşa nağd qaydada satıcının bank hesabına köçürülməklə həyata keçirilən hesablaşmalar nağdsız

qaydada həyata keçirilən hesablaşmalara aiddir.

Qeyd olunanlara əsasən:

Malların idxalı zamanı vergi ödəyiciləri tərəfindən vergilərin, gömrük rüsumları və yığımlarının ödənişi «Nağdsız hesablaşmalar haqqında» Qanununun 3.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada (bir şəxsin bank hesabından digər şəxsin bank hesabına köçürülməklə (o cümlədən ödəniş alətləri, ödəniş kartları, ödəniş tapşırığı və s.), ödəniş vasitələri (mobil telefon aparatları, kompüter və digər avadanlıq) ilə həyata keçirilən hesablaşmalar, ödəniş terminaları və birbaşa nağd qaydada satıcının bank hesabına köçürülməklə həyata keçirilən hesablaşmalar) nağdsız

Suallarınızı redaksiyamızın ünvanına:

AZ 1073, Bakı ş., Landau küç., 16 və ya s.musayeva@taxes.gov.az
elektron poçt ünvanına göndərə bilərsiniz

RƏQƏMLƏRİN DİLİ İLƏ

- Bu ilin yanvar-iyun aylarında Bakı əhalisinə göstərilən ödəniş xidmətlərinin dəyəri 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,1% artaraq **2 milyard 372,9 milyon** manata çatıb.
- Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu tərəfindən bu ilin iyul ayı ərzində valyuta hərəqlərində **536,6 milyon** ABŞ dolları məbləğində vəsait satılıb.
- Azərbaycan Mərkəzi Bankının valyuta ehtiyatları avqustun 1-nə **5 milyard 546,9 milyon** dollar təşkil edib.
- «Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişləndirilməsi» layihəsi üzrə Gürcüstanda 2-ci kompressor stansiyasının tikintisi **99%** tamamlanıb.
- Avqustun 6-da Mərkəzi Bank tərəfindən vəsaitlərin cəlb edilməsi üzrə keçirilmiş növbəti depozit hərəqlərində tələb **943,80 milyon** manat, hərəqlərin hesabında bağlanmış depozit əqdləri üzrə orta ölçülmüş faiz dərəcəsi isə 8,01% təşkil edib.
- Sentyabrın 4-də Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən keçiriləcək növbəti hərəqlərdə ümumilikdə **76** dövlət əmlakı çıxarılıb.

ƏRAZİ VERGİ ORQANLARINDA

- İyulun 31-də 3 sayılı Ərazi Vergiləri İdarəsinin (ƏVİ) əməkdaşları Quba rayonunda, 2 sayılı ƏVİ-nin əməkdaşları isə Siyazan rayonu ərazisində fəaliyyət göstərən bələdiyyələrlə görüş keçirmişlər. Hər iki tədbirin əsas mövzusu vergi qanunvericiliyində və inzibətçilikdə edilən yenilik və dəyişikliklər, «Nağdsız hesablaşmalar haqqında» Qanununun tətbiqi, hesablanmış vergilərin vaxtında büdcəyə ödənilməsi, bələdiyyələr tərəfindən toplanılan vergilərin poçt rabitəsinin milli operatoru, habelə mövcud nağdsız ödəmə vasitələri ilə ödənilməsi, vergilərin elektron ödənilməsi qaydaları, «Yerli (bələdiyyə) vergilərin ödəyiciləri olan fiziki şəxslərin və sahibkarlığın fəaliyyəti subyektlərinin uçota alınması», eləcə də «Yerli (bələdiyyə) vergi və ödənişlərinin hesablanması, ödənilməsi və uçotu» ilə bağlı metodiki vəsaitlərin tətbiqi kimi aktualıq kəsb edən məsələlər olmuşdur.
- Avqustun 4-də 9 sayılı ƏVİ-nin əməkdaşları ilə Kürdəmir rayonunda fəaliyyət göstərən vergi ödəyicilərinin görüşü təşkil edilmişdir. Tədbirdə vergi qanunvericiliyinə edilmiş dəyişikliklər, bu dəyişikliklərin sahibkarların fəaliyyətinin stimullaşdırılmasında rolu, vergi ödəyicilərinin hüquqlarının genişləndirilməsi, vergi yükünün azaldılması, vergi inzibətçiliyinin, o cümlədən vergi uçotunun təkmilləşdirilməsi və şəffaflaşdırılması, elektron qaimə-fakturanın tətbiqi, uçotu və istifadə qaydaları, ictimai işə, pərakəndə ticarət, fərdi satış ticarət, «İstehsal fəaliyyəti sahəsində vergitutma məqsədləri üçün gəlir və xərclərin uçotunun aparılması Qaydaları», vergi ödəyicilərinin qeydiyyatı, nağdsız hesablaşmaların genişləndirilməsi, əmək müqavilələrinin rəsmiləşdirilməsi və şəffaf vergi partnyorluğu barədə ətraflı məlumat verilməmişdir. Tədbirin gedişində qanunvericilikdə əksini tapmış yeni anlayışlar, yeni vergi bəyannamələri və hesabat formaları, vergi ödəyiciləri ilə partnyorluq münaqişələrinin dərinləşdirilməsi, şəffaf vergi xidmətlərinin göstərilməsi, uçot sisteminin şəffaflaşdırılması, «Nağdsız hesablaşmalar haqqında» Qanununun tələblərindən irəli gələn məsələlər və s. mövzular ətrafında müzakirələr aparılmışdır.

Müəssisələrin əmlak vergisi

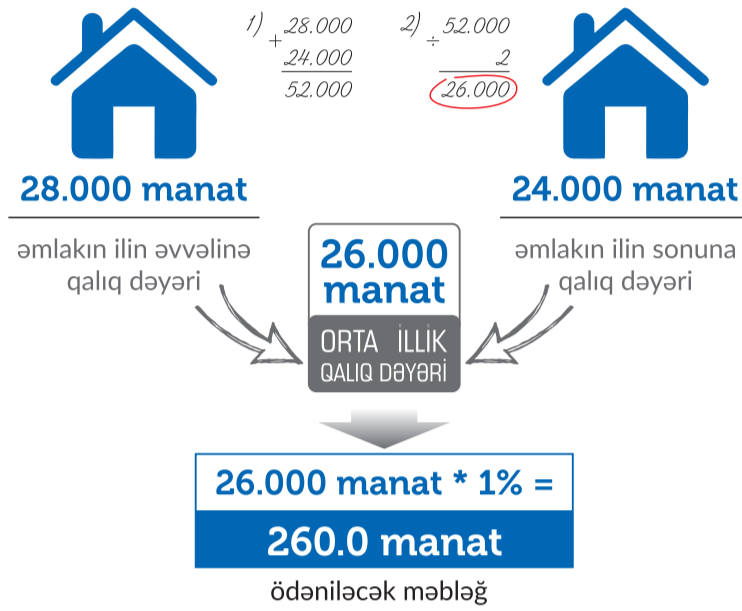
Azərbaycan Respublikasında əmlak vergisi 24 mart 1995-ci ilin yanvar ayından tətbiq edilməyə başlanılıb. 2001-ci ildə Vergi Məcəlləsinin qəbul edilməsi ilə əmlak vergisi ilə bağlı bütün məsələlər həmin Məcəllənin müvafiq müddəalarına uyğunlaşdırılıb.

Əmlak vergisi dedikdə, müəssisənin balansında olan əsas vəsaitlərə görə hesablanıb ödənilən vergi başa düşülür. Rezident müəssisələr və Azərbaycan Respublikasında özünün daimi nümayəndəliyi vasitəsilə sahibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən qeyri-rezident müəssisələr əmlak vergisinin ödəyiciləridir. Əmlak vergisi üzrə müəssisələrin balansında olan əsas vəsaitlərin orta illik dəyəri, Azərbaycanda özünün daimi nümayəndəliyi vasitəsilə sahibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən qeyri-rezident müəssisələr üçün - yalnız daimi nümayəndəliklə bağlı olan əsas vəsaitlərin orta illik dəyəri vergitutma obyektini sayılır. Müəssisələr əsas vəsaitlərin orta illik qalıq dəyərindən 1% dərəcəsi ilə əmlak vergisi ödəyirlər.

Əmlak vergisi ilə bağlı müəyyən vergi güzəştləri və azadlaşmalar mövcuddur. Dövlət hakimiyyəti orqanları, büdcə təşkilatları və yerli özünü idarəetmə orqanları, Mərkəzi Bank və onun qurumları, dövlət fondları və əlillərin, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların ictimai təşkilatları vergini ödəməkdən azad dirlər. Vergitutma məqsədləri üçün müəssisələrin əmlakının dəyəri ekologiya, yağından mühafizə və ya mülki-müdafə üçün istifadə edilən obyektlərin, məhsulötürücü kəmərlərin, demir və avtomobil yollarının, rabitə və enerjötürücü xətlərin, meliorasiya və suvarma sistemi obyektlərinin, yol vergisinə cəlb edilən avtonəqliyyat vasitələrinin,

təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və idman müəssisələrinin yalnız bu sahələrin təminatı üzrə istifadə etdiyi obyektlərinin dəyərində azaldılır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin qərarına əsasən yaradılan sənaye, yaxud texnologiyalar parklarının rezidenti olan hüquqi

şəxslər və fiziki şəxslər qeydiyyatı alındıqları hesabat ilindən başlayaraq, 7 il müddətində parkdakı əmlaklarına görə vergi ödəməklə yanaşı, yağından mühafizə və ya mülki-müdafə üçün istifadə edilən obyektlərin, məhsulötürücü kəmərlərin, demir və avtomobil yollarının, rabitə və enerjötürücü xətlərin, meliorasiya və suvarma sistemi obyektlərinin, yol vergisinə cəlb edilən avtonəqliyyat vasitələrinin,

təsərrüfatı məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan (o cümlədən sənaye üsulu ilə) hüquqi şəxslər 2019-cu ilin yanvar ayının 1-dək bu fəaliyyət prosesində istifadə etdikləri obyektlərdən əmlak vergisini ödəməkdən azad dirlər.

Müəssisələrin əmlakı qalıq dəyərindən artıq qiymətə sığortalandığı halda, əmlak vergisi bazar qiyməti nəzərə alınmaqla hesablanır. Sığortalanmış əmlakın dəyəri bazar qiyməti nəzərə alınmaqla hesablandıqda, həmin əmlakın onun orta illik qalıq dəyərindən əmlak vergisinin hesablanması qaydası

da, onun əmlakının (avtonəqliyyat vasitələri istisna olmaqla) yaradıldığı və ya əmlak vergisi ödəyicisi olduğu tarix və ilin sonuna qalıq dəyəri toplanaraq 24-ə bölünür və əmlak vergisi ödəyicisi olduğu aydan sonra, ilin sonuna qədər olan ayların sayına vurulur. Müəssisə hesabı ilə ərzində ləğv edildikdə və ya sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi olduqda, onun əmlakının (avtonəqliyyat vasitələri istisna olmaqla) ilin əvvəlinə və ləğv edildiyi və ya sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi olduğu tarixə qalıq dəyəri toplanaraq 24-ə bölünür və ilin əvvəlindən müəssisənin ləğv edildiyi və ya sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi olduğu ay qədər olan ayların sayına vurulur.

Fiziki şəxslərin mülkiyyətinə olan binaların sahəsi və hüquqi şəxslərin balansında olan əsas vəsaitlərin dəyəri əmlak vergisinin vergitutma obyektidir. Əmlak vergisinin məbləği müəssisənin dövrü ərzində və maliyyə nəticələrindən asılı olmadığı üçün sərəməli işləyən biznes subyektlərində həmin verginin xərclərdə xüsusi çəkisi aşağı olur.

Əmlak vergisinin tətbiqində ölkədə aparılan iqtisadi islahatların ümumi istiqamətləri öz əksini tapıb. İqtisadi ekspert Rəşad Əliyev sözlərinə görə, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan (o cümlədən, sənaye üsulu ilə) hüquqi və fiziki şəxslərin fəaliyyət prosesində istifadə etdikləri əsas vəsaitlərin 2019-cu ilə kimi əmlak vergisinin ödənilməsindən azad edilməsi aqrar sektorun inkişafına xidmət edir. Bununla da həmin sahədə fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin vergi yükü və xərcləri azalır.

FƏXRİYYƏ

Investisiya qoyuluşunda mövcud durum nikbinliyə əsas verir

Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafı iqtisadi artımın başlıca mənbəyi hesab olunduğundan, bu sahəyə cəlb edilən investisiyanın miqyasının artırılması dövlətin diqqət mərkəzində saxladığı prioritetlər sırasındadır. Elə 2018-ci ilin ilk yarısında ölkə iqtisadiyyatına investisiya qoyuluşunda müsbət nəticələrin əldə edilməsi onu deməyə əsas verir ki, hökumətin həyata keçirdiyi investisiya siyasəti artıq öz bəhrəsini verməkdədir.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, bu ilin ilk altı ayında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 6 milyard 331,7 milyon manat vəsait yönəldilib. Qeyri-neft sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi 21,5 faiz, o cümlədən qeyri-neft sənayesinə qoyulan investisiyalar 72,8 faiz artıb. İstifadə olunan vəsaitin əsas hissəsi, yəni 4 milyard 555,2 milyon manatı məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə sərf olunub.

İqtisadiyyat Nazirliyinin məlumatına əsasən, ölkədə investisiya qoyuluşunun artmasına müvafiq layihələrə təşviq sənədlərinin veril-

məsi də öz təsirini göstərib. İlin əvvəlindən 251 sahibkarlıq subyektinə 283 investisiya təşviqi sənədi verilib ki, bu da yerli istehsalatın 2,5 milyard manatdan çox investisiyanın yatırılması ilə nəticələnib. Bu müddət ərzində 19 minə qədər yeni iş yeri açılıb, investisiya dəyəri 1 milyard manatdan çox olan 141 müəssisə fəaliyyətə başlayıb. Bundan əlavə, sahibkarların maliyyə resurslarına əlverişli şərtlər çıxışının təmin edilməsi üçün layihələrin ümumi dəyəri 468 milyon manat olan 611 sahibkara geri qaytarılan vəsaitlər hesabına 100 milyon manat güzəştli kredit verilib ki, bu da ötən ilin müvafiq döv-

rü ilə müqayisədə 1,6 dəfə çoxdur.

«Azərbaycan Respublikasının Strateji Yol Xəritəsi»nin icra vəziyyətinin 2017-ci il üzrə illik monitorinq və qiymətləndirmə hesabatında qeyd olunduğu kimi, ən uyğun investor profilinin seçilməsi məqsədilə 51 özəl, ianə, pensiya və dövlət investisiya fondu haqqında tədqimat hazırlanıb, Azərbaycana maraq göstərən xarici investorlarla əməkdaşlıq imkanları müəyyən edilib.

İqtisadi ekspert Fikrət Yusifovun sözlərinə görə, bu gün Azərbaycan istənilən investor üçün cəlbedici və münbit mühitin formalaşdığı investisiya meydanıdır: «Dünyanın ən aparıcı şirkətləri ölkəmizə məmnuniyyətlə yatırımlar həyata keçirirlər. Hökumətin son illər qəbul etdiyi qərarlar Azərbaycanda sahibkarların fəaliyyətinə çətinlik törədən bir sıra maneələri və bürokratik əngəlləri azaltmağa imkan verib. Aparılan iqtisadi islahatlar hesabına əldə olunan nəticələr beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir. Bütün bunlar Azərbaycanda investisiya üçün daha cəlbedici bir

məkana çevirməkdədir. Respublikamızda xarici investorların sərəməli fəaliyyəti məqsədilə hər cür şərait, xüsusi mükəmməl qanunvericilik bazası yaradılıb, «açıq qapı» siyasəti prioritet istiqamət kimi qəbul edilib. Bundan başqa, son illərdə Azərbaycan hökuməti ilə xarici dövlətlər arasında investisiyaların təşviqi və qarşılıqlı qorunması ilə bağlı 50-dən çox saziş imzalanıb. Avropa İttifaqının 23 üzv ölkəsi ilə ikiqat vergitutma aradan qaldırılıb. Bunun nəticəsidir ki, cari ilin yanvar-iyun aylarında xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 2 milyard 892,6 milyon manat vəsait yönəldilib.

...Azərbaycan öz coğrafi yerləşməsi və təbii sərvətləri baxımından istənilən xarici investor üçün kifayət qədər cəlbedici bir ölkədir. Respublikamızdakı mövcud ictimai-siyasi sabitlik və əcnəbi iş adamları üçün yaradılmış münbit biznes şəraiti onu deməyə əsas verir ki, yaxın gələcəkdə ölkəmizə indikindən dəfələrlə çox kapital axını baş verəcəkdir.

F. İKRAMQIZI

«Caspian Energy Forum Baku-2018»

Sentyabrın 20-də Azərbaycan Respublikası Hökumətinin və «Caspian European Club»un dəstəyi ilə VII Beynəlxalq «Caspian Energy Forum Baku-2018»də dünyanın 50 ölkəsindən 1500-dən çox nümayəndə heyəti iştirak edəcək. Onların arasında Azərbaycan hökumətinin üzvləri, Avropa, Asiya və Amerika ölkələrinin dövlət və transmilli şirkətlərinin, beynəlxalq maliyyə institutlarının, aparıcı analitik mərkəzlərin, investisiya şirkətlərinin və reyting agentliklərinin rəhbərləri, həmçinin ərəb dünyası ölkələrinin şirkətlərinin təmsilçiləri də yer alıblar.

Xəzər-Qara dəniz və Baltik regionu ölkələrində ildə bir neçə dəfə keçirilən «Caspian Energy Forum» biznes-hökumət dialoqunun fəallaşması, neft və qeyri-neft sektoru şirkətləri arasında sıx əlaqələrin yaranması, transmilli şirkətlərlə kiçik və orta biznes nümayəndələrinin görüşlərinin təşkili, həmçinin global biznes əməkdaşlığında maraqlı olan investor, ekspert

və analitiklər üçün münbit şərait yaradan önəmli meydanıdır. Sıralarında dünyanın 70 ölkəsindən olan 5 mindən çox şirkət və təşkilatı birləşdirən «Caspian European Club» 2002-ci ilin iyununda Xəzər-Qara dəniz regionunda fəaliyyət göstərən nəhəng neft-qaz şirkətlərinin dəstəyi ilə yaradılıb. 2016-cı il dekabrın 24-də «Caspian American Club», 2018-ci il yanvarın 26-da «Caspian Asian Club» təsis olunub. Hər iki təşkilat iki il ərzində «Caspian European Club»un idarə heyətinin üzvləri tərəfindən idarə ediləcək. «Caspian European Club»a daxil olan bütün şirkətlər avtomatik qaydada «Caspian American Club» və «Caspian Asian Club»un, «Caspian American Club» və «Caspian Asian Club»a daxil olanlar isə «Caspian European Club»un üzvü hesab olunurlar.

Xatırladaq ki, «Caspian European Club», «Caspian American Club» və «Caspian Asian Club»un sədri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevdir.

ELAN

Ötən ilin sentyabr ayından dövlət qulluqçuları və yerli özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri üçün «Asan İmza» elektron rəqəmsal imzanın yeni tarixinin tətbiqinə başlanılmışdır.

Dövlət müəssisələrinin büdcədən maliyyələşdirilməsi proseduru və alışların əvvəlcədən planlaşdırılması nəzərə alınaraq, dövlət qulluqçuları və yerli özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri üçün «Asan İmza» elektron rəqəmsal imzanın əldə edilməsi və istismarı prosesini asanlaşdırmaq məqsədilə yeni tarif müəyyən olunmuşdur. Tarif «Asan İmza» dövlət və ya bələdiyyə sertifikatının istifadəsi müddətində (3 il ərzində) başqa əlavə xərclər olmadan 58 manat həcmində birdəfəlik ödəniş nəzərdə tutur.

«ASAN İmza» ilə əlaqədar əlavə sualınız yaranarsa, Vergilər Nazirliyinin «195-1» Çağrı Mərkəzinə, www.taxes.gov.az və www.asxm.gov.az internet ünvanına müraciət edə bilərsiniz.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VERGİLƏR NAZİRLİYİ

Fiziki şəxsin fəaliyyətinin onlayn dayandırılması

Bu xidmət fiziki şəxs olan vergi ödəyicilərinin Vergilər Nazirliyinin İnternet Vergi İdarəsi (www.e-taxes.gov.az) Portalı və ya nazirliyin «195-1» Çağrı Mərkəzi vasitəsilə fəaliyyətinin müvəqqəti dayandırılmasını əhatə edir.

Fiziki şəxsin fəaliyyətinin onlayn dayandırılması İnternet Vergi İdarəsi Portalı vasitəsilə həyata keçirildikdə bu barədə vergi ödəyiciləri üçün ayrıca yaradılmış elektron ünvana onlayn qaydada bildiriş göndərilir. Xidmət «195-1» Çağrı Mərkəzi vasitəsilə həyata keçirildikdə isə istifadəçinin Vergilər Nazirliyinin Asan Sertifikat Xidmətləri Mərkəzi (ASXM) tərəfindən verilmiş gücləndirilmiş elektron imzanın bağlı olduğu mobil telefon nömrəsinə SMS, habelə vergi ödəyiciləri üçün yaradılmış elektron ünvana onlayn qaydada ərizənin göndərilməsi üzrə qeydiyyat tarixçəsi daxil olur. Xidmət portal vasitəsilə həyata keçirildikdə elektron sənəd mübadiləsi haqqında müqavilə əsasında istifadəçi kodu, pa-

rol və şifrə və ya «Elektron imza və elektron sənəd haqqında» Qanunun müddəalarına əsasən, ASXM tərəfindən verilən gücləndirilmiş elektron imza əldə edən, «195-1» Çağrı Mərkəzi vasitəsilə həyata keçirildikdə isə yalnız gücləndirilmiş elektron imzası olan fiziki şəxslər ondan istifadə edə bilərlər.

Vergi ödəyiciləri bu xidməti İnternet Vergi İdarəsi Portalı vasitəsilə həyata keçirdikdə https://www.e-taxes.gov.az; https://www.e-gov.az; https://www.taxes.gov.az; https://www.dxr.az ünvanlarından, Çağrı Mərkəzi vasitəsilə həyata keçirildikdə isə 195-1 nömrəsindən istifadə edə bilərlər. Xidmətin göstərilməsi üçün istifadəçi kodu, parol və şifrə və ya gücləndirilmiş elektron imza vasitəsilə İnternet Vergi İdarəsi Portalının «Onlayn karguzarlıq və E-VHF» bölməsinə daxil olur və ərizə məlumatlarını doldurur. Ərizə üzrə tələb olunan məlumatlar onlayn təsdiq edilərək sistem tərəfindən qəbul olunur. Elektron xidmət Çağrı Mərkəzi

vasitəsilə həyata keçirildikdə istifadəçi «195-1» əzəng etməklə mobil telefon nömrəsini qeyd edir və SMS-lə tanış olduqdan sonra gücləndirilmiş elektron imza PIN2 kodunu daxil edir. İstifadəçi tərəfindən təqdim olunan məlumatlar əsasında əməkdaş tərəfindən «Fiziki şəxsin fəaliyyətinin dayandırılması» ərizəsi doldurulur. Xidmət həmin məlumatların informasiya sistemində emal müddətindən asılı olaraq yerinə yetirilir.

Elektron xidmət İnternet Vergi İdarəsi Portalı vasitəsilə həyata keçirildikdə bu barədə vergi ödəyiciləri üçün ayrıca yaradılmış elektron ünvana onlayn qaydada bildiriş göndərilir, Vergilər Nazirliyinin Çağrı Mərkəzi vasitəsilə həyata keçirildikdə isə istifadəçinin gücləndirilmiş elektron imzanın bağlı olduğu mobil telefon nömrəsinə SMS, habelə vergi ödəyiciləri üçün ayrıca yaradılmış elektron ünvana onlayn qaydada ərizənin göndərilməsi üzrə əməliyyat tarixçəsi göndərilir.

BİR CÜMLƏ - BİR XƏBƏR

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi qida təhlükəsizliyi tələblərinə, sanitariya-gigiyenik normalara uyğun olmayan heyvan kəsimi məntəqələrinin fəaliyyətini dayandırmaq məqsədilə Daxili İşlər Nazirliyi və yerli icra hakimiyyəti orqanları ilə birlikdə növbəti monitoring keçirib.

Gömrüklə bağlı cərimələrin «eManat» köşklərində ödənilmə sistemi istifadəyə verilib.

Azərbaycanın Dövlət Toxum Fondu ilə Türkiyənin «TİGEM» Aqrar Məsələlər Baş İdarəsi arasında Niyyət Protokolu imzalanıb.

Bu gün Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən media nümayəndələri üçün komitənin İnformasiya Texnologiyaları və Məlumat İdarəetmə Mərkəzində «Elektron əmlak idarəçiliyi: informasiya sistemləri və elektron xidmətlər» mövzusunda info-tur təşkil olunacaq.

«Azərkosmos» bu ilin sentyabr ayında ikinci telekommunikasiya peyki - «Azerspace-2»ni 45° şərqli uzunluğu orbital mövqeyinə çıxaracaq.

Əmək müqaviləsinin rəsmiləşdirilməsi

İŞƏGÖTÜRƏNLƏRİN NƏZƏRİNƏ!

İşəgötürən ona məxsus iş yerində haqqı ödənilməklə çalışan fiziki şəxsə ilkin olaraq fərdi qaydada yazılı əmək müqaviləsi (kontrakt) bağlamalı, bundan sonra əmək müqaviləsinin məlumatlarını Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin elektron informasiya sistemində daxil edərək onun hüquqi qüvvəyə minməsi üçün müvafiq bildiriş əldə etməlidir. Əmək müqaviləsi bildirişinin elektron

informasiya sistemində daxil edilməsi üçün işəgötürənin və ya onun səlahiyyət verdiyi şəxsin gücləndirilmiş elektron imzası, o cümlədən «ASAN imza»sı olmalıdır. «ASAN imza» SİM kartını mobil operatorların («Azercell», «Bakcell», «Nar Mobile») nümayəndəliklərindən əldə edib, vergi ödəyicilərinin xidmət mərkəzlərinə müraciət etməklə «ASAN imza» sertifikatı ala bilərsiniz.

İşəgötürən tərəfindən əmək müqaviləsi hüquqi qüvvəyə minmədən fiziki şəxslərin hər hansı işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb olunması qanunvericiliklə müəyyən edilmiş məsuliyyətə səbəb olur:

Qanun pozuntuları	Məsuliyyət tədbirləri
Əmək müqaviləsi (kontrakt) hüquqi qüvvəyə minmədən işəgötürənlər tərəfindən fiziki şəxslərin hər hansı işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi yolu ilə onların gəlirlərinin gizlədilməsinə (azaldılmasına) şərait yaradıldığına görə (Vergi Məcəlləsi, maddə 58.10)	hər bir belə işçi üzrə 1.000 manat məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.
Əmək müqaviləsi (kontrakt) hüquqi qüvvəyə minmədən işəgötürən tərəfindən fiziki şəxsləri hər hansı işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsinə görə (İnzibati Xətalər Məcəlləsi, maddə 192.1)	fiziki şəxslər 1.000 manatdan 2.000 manatadək miqdarda, vəzifəli şəxslər 3.000 manatdan 5.000 manatadək miqdarda, hüquqi şəxslər 20.000 manatdan 25.000 manatadək miqdarda inzibati cərimə edilir.
Əmək müqaviləsi (kontrakt) hüquqi qüvvəyə minmədən xeyli sayda (yeni 10 nəfər və ondan çox olan) işçilərin hər hansı işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsinə görə (Cinayət Məcəlləsi, maddə 162-1.1)	7.000 manatdan 10.000 manatadək miqdarda cərimə və ya 2 ilədək müddətə islah işləri və ya 2 ilədək müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması ilə cəzalandırılır.
Eyni eməllər təkrar törədildikdə (Cinayət Məcəlləsi, maddə 162-1.2)	3 ilədək müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması və ya 3 ilədən 7 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

Fəaliyyətinizlə bağlı risklərin yaranmaması, hər hansı maliyyə itkilərinə məruz qalmamağınız üçün mövcud qanunvericiliyin tələblərinə əməl etməyiniz tövsiyə olunur.

Əlavə məlumat www.taxes.gov.az və www.e-gov.az saytlarından, vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərindən və «195-1» Çağrı Mərkəzindən əldə edə bilərsiniz.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VERGİLƏR NAZİRLİYİ

Əmək müqaviləsinin rəsmiləşdirilməsi

VƏTƏNDAŞLARIN NƏZƏRİNƏ!

İşə qəbul olunarkən işəgötürənlərdən əmək müqaviləsinin bağlanması tələb edin. Əmək müqaviləsi ilk növbədə sosial maraqlarınızın təmin olunmasına xidmət edir və rəsmiləşdirilməmiş əmək fəaliyyətinə razılıqla Siz gələcəkdə dövlətin sosial təminatından və bir sıra üstünlüklərdən məhrum olursunuz.

İşçinin hüquqları və üstünlükləri	Əmək müqaviləsi ilə fəaliyyət göstərdikdə	Əmək müqaviləsiz fəaliyyət göstərdikdə
8 saatlıq iş hüququ	✓	✗
Əmək məzuniyyətindən istifadə hüququ	✓	✗
Peşə-əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarında icbari sığorta hüququ	✓	✗
Xəstəlik və işdən çıxma müavinətinin tam həcmində alınması hüququ	✓	✗
Gələcəkdə layiqli əmək pensiyasının alınması imkanı	✓	✗
İpoteka və digər kreditləri almaq imkanı	✓	✗
Məhkəmədə hüquqların müdafiəsi	✓	✗

İşəgötürənlə əmək müqaviləsi bağlamaqla və rəsmi əməkhaqqı ödəməyi tələb etməklə Siz gələcəyinizi indidən düşünmüş olursuz. Unutmayın ki, Sizə ödənilən rəsmi əmək haqları - sabah üçün sabit sosial təminatınızın təməlidir!

Bununla bağlı hüquqlarınız pozularsa, vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinə və ya «195-1» Çağrı Mərkəzinə müraciət edə bilərsiniz.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VERGİLƏR NAZİRLİYİ

«Made in Azerbaijan» dünya bazarlarında öz yerini tutur

Milli brend kimi xarici övlətlərə ixrac olunan məhsulların həcmi bu ilin ilk yarısında 40% artıb

«Made in Azerbaijan» brendinin təşviqi ilə bağlı işlər ölkəmizin iqtisadiyyatına, xüsusən neft sektorunun inkişafına mühüm töhfəsini verməkdədir. Yerli ixracatçıların istehsal etdikləri rəqabətə davamlı məhsulların xarici bazarlarda təşviqi, sahibkarlarımızın ixracatla bağlı xarici ölkələrdə sertifikat və patentlər almaları, eləcə də ixracat əlaqəli bəzi xərclərin dövlət büdcəsinə hesabına ödənilməsi mexanizmini tənzimləyən milli brendimiz 2018-ci ilin birinci yarısında ixracın həcmində artmasında əhəmiyyətli rol oynayır.

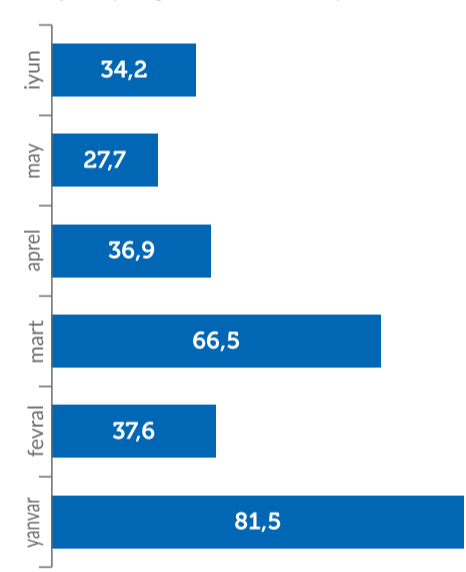
Azərbaycanda İxracın və İnvestisiya Təşviqi Fondunun (AZPROMO) sədrinin səlahiyyətlərini icra edən Yusif Allahverdiyev bildirdi ki, «Made in Azerbaijan» brendinin dünyada təşviqi qeyri-neft sektorunda istehsalın artmasına səbəb olub və nəticədə xarici dövlətlərə ixrac edilən qeyri-neft məhsullarının həcmi ötən 6 ayda 40%-dən çox artıb. İxracın strukturunda kənd təsərrüfatı məhsullarının payı 22%, sənaye məhsullarında 27%, digər qeyri-neft sahələrində isə 34% artıb.

AZPROMO Azərbaycanın ixrac və investisiya imkanlarının təşviqi, yerli şirkətlərin xarici tərəfdaşları ilə işgüzar əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi və ölkə iqtisadiyyatına investisiya qoyuluşu istiqamətində tədbirləri bundan sonra da davam etdirmək əzmindədir. Məhsul və xidmətlərin xarici bazarlarda təşviqi məqsədilə müvafiq beynəlxalq tədbirlərdə iştirakın təmin edilməsi, sahibkarların xarici bazarlarda fəaliyyətinin daha da genişləndirilməsi istiqamətində uğurla həyata keçirilmiş tədbirlərin davamı olaraq, dövlət başçısının 11 yanvar 2018-ci il tarixli fərmanına əsasən, bu il təşkil ediləcək ixrac missiyalarının və beynəlxalq sərgilərin sayı artırılıb.

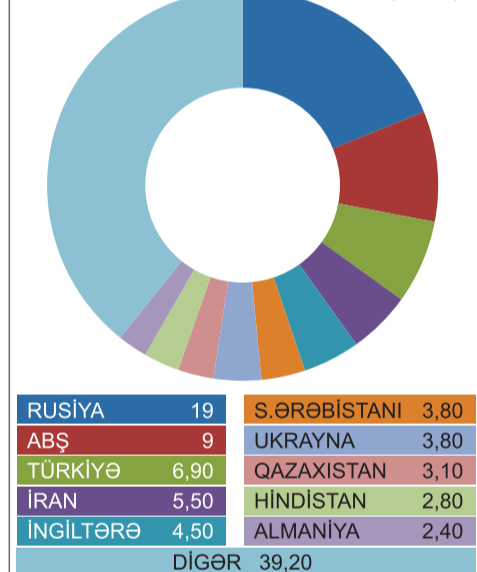
Milli brendimizin tanıtılmasına dövlət tərəfindən ən yüksək səviyyədə dəstək verilməsi və ixracatçılara hərtərəfli qayğı göstərilməsi qeyri-neft ixracı ilə məşğul olan sahibkarları həvəsləndirib, hazırda həmin sektorun müxtəlif sahələrində çalışan 100-dən artıq şirkət öz məhsuluna sertifikat və patent almışna, habelə əmtəə nişanlarının qeydiyyatına görə çəkdikləri xərclərin 50%-i həcmində vəsait nağdsız qaydada ödənilir. Beynəlxalq sərgi və ya yarmarkalarda «Made in Azerbaijan» brendini təşviq

edən ixracatçıların xərclərinin 30%-i dövlət tərəfindən qarşılıdır. Təkcə bu ilin birinci yarısında sahibkarlara 2,2 milyon manat həcmində ixrac təşviqi ödənilib. İndiyədək 15 ixrac missiyası təşkil olunub, Azərbaycan şirkətləri 11 beynəlxalq sərgidə vahid ölkə stendi ilə iştirak edib, ilkin razılaşmalar və sifarişlər əldə olunub. 2018-ci ilin əvvəlindən vahid ölkə stendi mexanizmi çərçivəsində 5,5 mln. manatlıq müqavilə imzalanıb və artıq 4 milyon manata yaxın dəyərində məhsul ixrac edilib. Ümumilikdə, bu il təşkil ediləcək 13 ixrac missiyasının maksimum müddəti 4 gündən 6 gündə, iştirakçıların sayı isə 20-dən 30-a qədər artırılıb.

2018-ci il ərzində ixrac məhsullarının çeşidi və coğrafiyasının şaxələndirilib

AZEXPORT.AZ portalına ixrac sifarişləri edən ölkələr (faizlə)

öz məhsuluna sertifikat və patent almışna, habelə əmtəə nişanlarının qeydiyyatına görə çəkdikləri xərclərin 50%-i həcmində vəsait nağdsız qaydada ödənilir. Beynəlxalq sərgi və ya yarmarkalarda «Made in Azerbaijan» brendini təşviq

məsi, «Made in Azerbaijan» brendinin xarici bazarlarda təşviqi ilə yanaşı, ixracatçıların istehsalatı üçün kreditlərə əlavə güzəştlərin verilməsi məqsədilə müvafiq işlər davam etdiriləcək.

E.CƏFƏRLİ

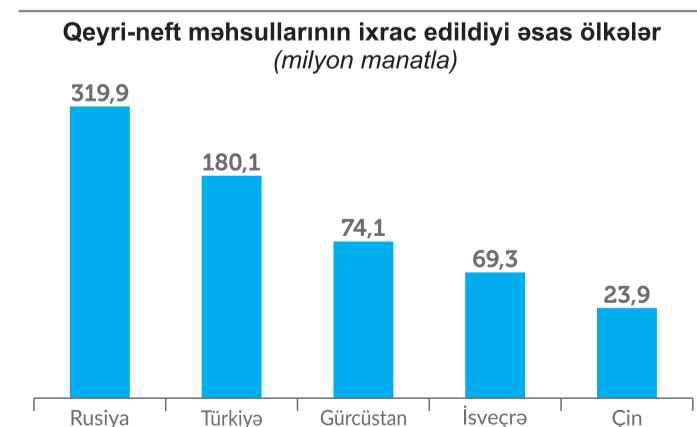
Qeyri-neft sektoru üzrə məhsul ixracı artıb

İqtisadiyyatımızın qeyri-neft sektoru üzrə göstəricilərini izləmək baxımından İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin hazırladığı «İxrac icmal» xüsusi əhəmiyyət daşıyır. İcmalın son buraxılışı 2018-ci ilin ilk yarısını əhatə edir.

2018-ci ilin yanvar-iyun ayları ərzində Azərbaycanın qeyri-neft sektoru üzrə ixrac 846,5 milyon dollar təşkil edib ki, bu da 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 110 milyon dollar və ya 15 faiz çoxdur. İlin ilk 6 ayı ərzində Rusiyaya 319,9 milyon, Türkiyəyə 180,1 milyon, Gürcüstana 74,1 milyon, İsveçrəyə 69,3 milyon, Çinə isə 23,9 milyon dollar dəyərində qeyri-neft sektoruna aid mal ixrac edilib.

Azərbaycandan ən çox ixrac edilən məhsul pomidor (140 milyon dollar). Qızıl (sikkə kəsilməsində istifadə olunmayan, digər emal edilməmiş formalarda - 60,7 milyon dollar) və elektrik enerjisi (54,6 milyon dollar) də ölkəmizə daha çox valyuta gətirən qeyri-neft ixrac məhsulları sırasındadır. Ümumiyyətlə, bu ilin

ilk altı ayı ərzində meyvə-tərəvəz ixracı 276,7 milyon, plastmas və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 71,8 milyon, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 69,7 milyon, qara metallar və

onlardan hazırlanan məmulatların ixracı 37,8 milyon, kimya sənayesi məhsullarının ix-

racı 30,7 milyon, pambıq ipliyi ixracı isə 9,9 milyon dollar təşkil edib. 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2018-ci ilin ilk yarısında elektrik enerjisinin ixracı 2,2 dəfə, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 24,4 faiz, pambıq ipliyinin ixracı 23,3 faiz, meyvə-tərəvəzin ixracı 20,3 faiz, plastmas və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 13,7 faiz, kimya sənayesi məhsullarının ixracı isə 4,4 faiz artıb.

2018-ci ilin yanvar-iyun aylarında «Azərkosmos» ASC tərəfindən dünyanın 19 ölkəsinə xidmət (peyk telekommunikasiya xidmətləri və optik peyk xidmətləri) ixrac edilib və 12,7 milyon dollar məbləğində gəlir əldə olunub. Bu göstərici xidmətdən gələn ümumi gəlirlərin 88 faizini təşkil edib. İlin ilk 6 ayı ərzində xidmətlər, əsasən, Fransaya, Malayziyaya, BƏƏ-yə, Almaniya və Gürcüstana ixrac edilib. 2018-ci ilin ilk yarısında «Azexport.az» portalına ümumilikdə 284,4 milyon dollar məbləğində ixrac sifarişləri daxil olub. 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə daxil olan ixrac sifarişləri dəyər baxımından 47,6 faiz artıb ki, bu da portalın ötən müddətdə dünya miqyasında daha çox tanınmasından qaynaqlanır. Qeyd edək ki, 2017-ci ilin yanvarından bu il iyunun 30-dək dünyanın 96 ölkəsindən «Azexport.az»-a daxil olan ixrac sifarişlərinin dəyəri 759,4 milyon dollar təşkil edib.

Fəxriyyə İKRAMQIZI

Bələdiyyə vergiləri

Yerli vergi və ödənişlər yalnız nağdsız qaydada aparılmalıdır

«Bələdiyyələrin maliyyə əsasları haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununda yerli özünüidarəetmə orqanları üzrə vergi öhdəliklərinin prinsipləri müəyyən edilib. Həmin qanuna əsasən, yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər bələdiyyə büdcəsinin maliyyələşmə

mənbələrindən birini təşkil edir.

Azərbaycanda tətbiq edilən yerli vergilər, onların hesablanması və ödənilməsi qaydası Vergi Məcəlləsi və ona uyğun olaraq qəbul edilmiş «Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında» Qanunla müəyyən olunub. Qanunvericiliyə əsa-

sən, yerli vergilərə fiziki şəxslərin torpaq və əmlak vergiləri, yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi, bələdiyyə mülkiyyətində olan müəssisə və təşkilatların mənfəət vergisi daxildir. Bələdiyyə vergilərinin dərəcələri Vergi Məcəlləsində təsbit olunmuş

hədlər daxilində müəyyən edilir. Eyni zamanda, vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq, bələdiyyələr öz ərazilərində vergi ödəyicilərinin ayrı-ayrı kateqoriyalarını yerli vergilərdən tam və ya qismən azad etmək, vergi dərəcələrini azaltmaq barədə qərar qəbul edə bilərlər.

Bələdiyyələrə aid olan vergilər

Qanunvericiliyə əsasən, yerli vergi və ödənişlərin hesablanması və ödənilməsi sahəsində bələdiyyələrə metodiki rəhbərliyin həyata keçirilməsi Vergilər Nazirliyinə həvalə olunub. Bununla əlaqədar bələdiyyə orqanları ilə aparılmış məlumatlandırma və maarifləndirmə işləri ilə yanaşı, Vergilər Nazirliyi tərəfindən yerli vergilər və ödənişlər barədə «Fiziki şəxslərin əmlak və torpaq vergisinin hesablanması haqqında» iki metodiki göstəriş, «Yerli tikinti materiallarına görə mədən vergisinin bəyannaməsi»nin forması, 30-a yaxın hüquqi normativ sənəd hazırlanaraq bələdiyyələrin istifadəsinə verilib. Bu baxımdan, yerli vergilərin toplanması mexanizmləri dəyərli şəkildə müəyyən olunub.

Vergi Məcəlləsinə əsasən, yerli vergilərin qanunvericiliyə uyğun olaraq hesablanmasına, tam və vaxtında ödənilməsinə nəzarət bələdiyyələrin vergi xidməti orqanları tərəfindən həyata keçirilir. Vergi Məcəlləsinin 8-ci maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq, yerli vergilərə fiziki şəxslərin torpaq vergisi, fiziki şəxslərin əmlak vergisi, yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi, eləcə də bələdiyyə mülkiyyətində olan müəssisə və təşkilatların mənfəət vergisi aiddir.

Torpaq vergisi. Ölkədə aparılan torpaq islahatları nəticəsində dövlət mülkiyyətində olan torpaqların müəyyən hissəsi vətəndaşların və bələdiyyələrin mülkiyyətinə verilib. Mövcud qanunvericiliyə əsasən isə Azərbaycan ərazisində mülkiyyətində və ya istifadəsində torpaq sahələri olan fiziki şəxslər torpaq vergisinin ödəyiciləridir. Təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrindən əsli olaraq, həmin şəxslər torpaq vergisinə cəlb olunurlar və onların mülkiyyətində və ya istifadəsində olan torpaq sahələri vergitutma obyektii sayılır.

Torpaq vergisi torpaq sahəsi barədə mülkiyyət və ya istifadə hüququnu təsdiq edən sənədlər əsasında müəyyən edilir. Tikililərin və qurğuların altında olan torpaqlara, həmçinin obyektlərin sanitariya mühafizəsi üçün zəruri olan torpaq sahələrinə görə də torpaq vergisi tutulur. Fiziki şəxslər və bələdiyyə müəssisələri torpaq sahələri barədə özlərinin mülkiyyət və istifadə

hüquqlarını təsdiq edən sənədlər əldə etdikdən sonra bələdiyyələrdə 1 ay müddətində uçota durmalıdırlar.

Kənd təsərrüfatı torpaqlarının vergi dərəcələri torpaqların təyinatı, coğrafi yerləşməsi və keyfiyyəti nəzərə alınmaqla şərti ballar əsasında torpaq sahəsinin hər bir hektarına görə hesablanır. Bəzi postsovet ölkələrində torpaq vergisi tətbiq olunarkən onun keyfiyyəti nəzərə alınmadığından vergitutma zamanı ciddi problemlər yaranırdı. Məsələn, uzun müddət Gürcüstanda əkin sahələri ilə örüş sahələri arasında ki fərq nəzərə alınmamışdı və bu orada torpaq islahatlarının xeyli ləngiməsinə səbəb olmuşdu. Azərbaycanla isə bu amil islahatların ilk günündən nəzərə alınır.

Sənaye, tikinti, nəqliyyat, rabitə, ticarət-məişət xidməti və digər xüsusi təyinatlı yaşayış fondlarının həyətəyən sahələri və vətəndaşların bağ sahələrinin tutduğu torpaqlar üzrə torpaq vergisi isə torpaq sahəsinin hər 100 kvadratmetrə görə, yerləşdiyi inzibati ərazidən əsli olaraq, müvafiq dərəcələr üzrə hesablanır.

Fiziki şəxslərin torpaq vergisi bələdiyyələr tərəfindən hər il iyul ayının 1-dək hesablanır və vergi məbləğini özdündə əks etdirən tədiyyə bildirişi avqust ayının 1-dən gec olmayaraq onlara çatdırılır. Hesablanmış torpaq vergisi bərabər məbləğlərdə cari ilin 15 avqust və 15 noyabr tarixlərindən gec olmayaraq fiziki şəxslər tərəfindən yerli (bələdiyyə) büdcəyə ödənilir.

Torpaq vergisi üzrə bəzi kateqoriyalı fiziki şəxslərə vergi güzəştləri nəzərdə tutulub. Vergi Məcəlləsinin 102.2-ci maddəsinə nəzərdə tutulmuş müharibə veteranlarının, Milli qəhrəmanların, I və II qrup müharibə əlillərinin və s. şəxslərin ödəməli olduqları torpaq vergisinin məbləği 10 manat həcmində azaldılır.

Əmlak vergisi. 198.1.1. onların xüsusi mülkiyyətində olan binaların sahəsinin (yaşayış sahələrinə münasibətdə - onların 30 kvadratmetrdən artıq olan hissəsinin) hər kvadratmetrinə görə aşağıdakı cədvəldə göstərilən dərəcələr tətbiq olunur (bina Bakı şəhərində yerləşdikdə, həmin dərəcələrə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi

0,7-dən aşağı və 1,5-dən yuxarı olmayan əmsallar tətbiq edilməklə):

Yaşayış məntəqələri	Fiziki şəxsin xüsusi mülkiyyətində olan yaşayış və qeyri-yaşayış sahələri (manatla)
Bakı	0,4
Gəncə, Sumqayıt şəhərləri və Abşeron rayonu	0,3
Digər şəhərlər (rayon tabeliyində olan şəhərlər istisna olmaqla), rayonmərkəzləri	0,2
Rayon tabeliyində olan şəhərlərdə, qəsəbələrdə və kəndlərdə (Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin, habelə Abşeron rayonunun qəsəbə və kəndləri istisna olmaqla)	0,1

«Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında» Qanuna əsasən, tikililər və onların hissələrinə görə fiziki şəxslərdən əmlak vergisi hesablamaq məqsədilə bələdiyyələr 3-5 ildə bir dəfədən çox olmaq şərti ilə ərazilərində yerləşən əmlakın qiymətləndirilməsi üçün qərar qəbul edə bilərlər. Əmlakın dəyəri fiziki şəxsin təşəbbüsü ilə və onun hesabına müstəqil peşəkar qiymətləndiricilər tərəfindən hesablanmalıdır.

Vergi Məcəlləsinə əsasən, fiziki şəxslər həm də mülkiyyətlərində olan su və hava nəqliyyatı vasitələrinə görə onların müəhrikinin 1 kubsantimetri üçün 0,02 manat, müəhriki olmayan həmin nəqliyyat vasitələri üçün isə onların bazar qiymətinin 1 faizi həcmində əmlak vergisi ödəyirlər.

Əmlak vergisinin ödənilməsi barədə tədiyyə bildirişi bələdiyyələr tərəfindən həmin ilin avqust ayının 1-dən gec olmayaraq fiziki şəxslərə çatdırılır, hesablanmış vergi məbləği isə bərabər hissələrlə cari ilin 15 avqust və 15 noyabr tarixlərindən gec olmayaraq yerli büdcəyə ödənilir.

Əmlak vergisi üzrə bəzi kateqoriyalı fiziki şəxslərə və əmlaka görə vergi güzəştləri də nəzərdə tutulub. Binaların icarəyə, kirayəyə verildiyi, habelə sahibkarlıq və ya kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, Vergi Məcəlləsinin 102.2-ci maddəsinə də nəzərdə tutulmuş müharibə veteranlarının, Milli qəhrəmanların, I və II qrup müharibə əlillərinin və s. şəxslərin, habelə pensiyacıların və müddətli hərbi

xidmət qulluqçularının və onların ailə üzvlərinin müddətli hərbi xid-

mət dövründə binalara görə ödəməli olduqları əmlak vergisinin məbləği 30 manat azaldılır.

Mədən vergisi. Bələdiyyə vergilərinə aid edilən vergilərdən biri də yerli əhəmiyyətli tikinti materialları olan kərpic-kirəmit gilləri, tikinti qumları, çınqıl xammalı üzrə mədən vergisidir ki, bu da bələdiyyə büdcəsinə ödənilir. Yerli təkindən çıxarılan bu tikinti materialları üçün mədən vergisinin dərəcəsi hər kubmetr üçün 1 manat məbləğində müəyyən edilir.

Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisinin məbləği faydalı qazıntıların çıxarıldığı aydan sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq yerli bələdiyyə büdcəsinə ödənilir, bu barədə mədən vergisinin bəyannaməsi isə hər ay, yəni hesabata ayından sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq müvafiq bələdiyyəyə təqdim edilir.

Mənfəət vergisi. Bələdiyyə mülkiyyətində olan müəssisə və təşkilatların mənfəət vergisi bələdiyyə büdcəsinə ödənilir. Bu verginin dərəcəsi 20 faiz həcmində müəyyən edilir. Müəssisənin vergiyə cəlb olunan mənfəəti hesabət ilində əldə olunmuş gəlirlə həmin gəlirin əldə edilməsinə çəkilmiş xərclər arasındakı fərq kimi müəyyən olunur və mənfəət vergisinin bəyannaməsində əks etdirilir. Hesablanmış mənfəət vergisi bələdiyyəyə bəyannamə təqdim olunmaqla hesabət ilindən sonrakı növbəti ilin 31 mart tarixindən gec olmayaraq yerli büdcəyə ödənilir.

Reklam, ticarət və turizmdən əldə olunan gəlirlər

«Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında» Qanuna əsasən, bələdiyyələr tərəfindən Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş yerli vergilərə yanaşı, aşağıdakı ödənişlər də tətbiq olunur:

- bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaqlarda, binalarda və digər obyektlərdə küçə (divar) reklamının yerləşdirilməsi və yayımı üçün ödəniş;
- qanunvericiliyə uyğun olaraq bələdiyyə mülkiyyətinin özgeninkləşdirilməsindən, icarəyə və istifadəyə verilməsindən daxil olan ödəniş;
- bələdiyyələr tərəfindən xüsusi ayrılmış torpaq sahələrində stasionar və ya səyyar ticarət, ictimai işə və digər xidmətlərə görə ödəniş;

- bələdiyyə ərazisində mehmanxana, sanatoriya-kurort və turizm xidmətləri göstərən şəxslərdən alınan ödəniş (bu ödəniş hər bir şəxs üçün sutkada 1,1 manatdan çox olmamaqla müəyyən edilir);
- bələdiyyə ərazilərində hüquqi və fiziki şəxslərə məxsus olan ixtisaslaşdırılmış avtomobil dayanacaqları və ya bələdiyyələrin qərarına əsasən müəyyən edilmiş yerlərdə bütün növ nəqliyyat vasitələrinin daimi və ya müvəqqəti dayanacaqları üçün ödəniş (bu ödəniş hər bir nəqliyyat vasitəsi üçün sutkada 0,1 manatdan çox olmamaqla müəyyən edilir).

Nağdsız ödənişlər...

Bələdiyyə vergilərinin dövlət büdcəsinə ödənilməsinin təmin olunmasında yerli vergilərin yığımının səmərəliliyinin təşkil, şəffafıq və hesabatlılığın artırılması və digər amillər də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu səbəbdən də bələdiyyə vergilərinin nağd qaydada ödənilməsi qanunvericiliklə qadağan edilib. «Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında» Qanuna əsasən, yerli vergi və ödənişlərin ödənilməsi banklar, poçt rabitəsinin milli operatoru, habelə mövcud nağdsız ödəmə vasitələri ilə həyata keçirilir. Bələdiyyələrdə nağdsız ödənişlərin aparılmasının təmin edilməsi məqsədilə Vergilər Nazirliyi tərəfindən müvafiq tədbirlər həyata keçirilib. Vergi ödənişlərinin asan və nağdsız qaydada aparılması üçün Bələdiyyələrin Avtomatlaşdırılmış İnformasiya Sistemi yaradılıb və əksər özünüidarəetmə orqanların həmin sisteme inteqrasiya olunub.

ELBRUS

VÖEN-i necə bağlamalı...

Sahibkarlıq fəaliyyətinə xitam verildikdə VÖEN əsasında açılan bank hesabı da bağlanmalıdır

Azərbaycanda «Elektron hökumət»in qurulması yaşıdığərəzidən və qeydiyyatda olduqları ünvanlardan əsli olmayaraq, hər kəsin dövlət orqanlarının təqdim etdiyi xidmətlərdən bəhrələnməsi üçün geniş imkanlar yarandı. Sistemin təkmilləşdirilməsi və xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi həm də sahibkarların işgüzar fəaliyyətinin artırılmasını stimullaşdırır əsas faktorlardandır.

Vergilər Nazirliyinin elektron qeydiyyat sistemində xüsusi önəm verməsi də ölkədə sahibkarlıq fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına, məmur-vətəndaş münasibətlərində birbaşa təmasların minimuma endirilməsinə xidmət edir. Məhz bunun nəticəsidir ki, respublikanın istənilən regionunda sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslər, habelə biznesə yenidən başlamaq istəyənlər, yaxud fəaliyyətini dayandıranlar uçot-qeydiyyat prosedurlarını aidiyyəti dövlət orqanına gəlmədən rəsmiləşdirə bilərlər. Hazırda Azərbaycan vergi xidmətlərinin əksəriyyəti məhz elektron formada təqdim edilir ki, bu da sahibkarların işini xeyli asanlaşdırır, vaxt itkisinin və əlavə xərclərin qarşısını alır. Məsələn, bu gün istənilən vətəndaş, hüquqi və fiziki şəxs öz adına elektron formada VÖEN (vergi ödəyicisinin eyniləşdirilmə nömrəsi)əldə edə və ya ləğv etdirə bilər.

Fəaliyyətin dayandırılması elektron qaydada bəyan edildikdə istifadəçi Vergilər Nazirliyi tərəfindən verilmiş istifadəçi kodu, parol, şifrə və ya gücləndirilmiş elektron imza vasitəsilə «İnternet vergi idarəsi» Portalının «Onlayn Kargüzürlük» və «E-VHF» bölməsinə daxil olmalıdır. Bundan sonra «Yeni mürciəti» düyməsi sıxılır, «Kimə» siyahısından «Vergilər Nazirliyi», «Müraciətin növü» siyahısından «Ərizə», «Sənədin növü» siyahısından isə «Fiziki şəxsin fəaliyyətinin dayandırılması» seçilir və «Qəbul» düyməsi vulturur. Sonra istifadəçi açılan ekranla ərizə üzrə tələb olunan məlumatları daxil edir. Məlumatların doğruluğuna əmin olunduqda «Qəbul» düyməsi sıxılır, əks halda, imtina etmək üçün «İmtina» düyməsi vulturur.

Təqdim edilən sənəddə sahibkarlıq fəaliyyətinin və ya digər vergi tutulan əməliyyatların dayandırılmasının müddəti göstərilməli, qeyd olunan müddət bitdikdə fəaliyyətin dayandırılması barədə yenidən müraciət edilmədikdə isə müraciətdə göstərilən son tarixdən sonrakı gündən etibarən vergi ödəyicisinin fəaliyyəti aktivləşir.

Bəs, vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslər sahibkarlıq fəaliyyətinə xitam verdikdə bu barədə vergi orqanlarını necə məlumatlandırmaqlıdır. Bu zaman onlar hansı prosedurlardan keçməlidirlər?

Bəri başdan deyək ki, sahibkarlıq fəaliyyətini müvafiqət və ya həmişəlik dayandıran şəxslər bu barədə vergi orqanlarını məlu-

Fiziki şəxsin vergi orqanlarında uçotdan çıxması və VÖEN-nin bağlanması aşağıdakı hallarda baş verə bilər:

- sahibkarlıq fəaliyyətinə xitam verildikdə;
- fiziki şəxs itkin düşdükdə (bu fakt məhkəmə tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada təsdiq olunmalıdır);
- fiziki şəxs vəfat etdikdə (ölüm haqqında şəhadətnamə tələb olunur).

matlandırmağa borcludurlar. Fiziki şəxs vergi uçotundan çıxarılması üçün uçota alındığı vergi orqanına ərizə ilə müraciət etməlidir. «Fiziki şəxsin vergi uçotundan çıxarılması haqqında ərizə» elektron qaydada, şəxsən və ya səlahiyyətli nümayəndə vasitəsilə göndərilə bilər. Yeni vergi ödəyicisi olan fiziki şəxsin gücləndirilmiş elektron imzası (o cümlədən Asan imzası) olduqda Vergilər Nazirliyinin «İnternet vergi idarəsi» Portalı üzərindən (<https://www.e-taxes.gov.az>) «Fiziki şəxsin vergi uçotundan çıxarılması haqqında ərizə»ni göndərə bilər.

Uçotdan çıxarılanadək vergi ödəyicisinin qeydiyyatda alınması barədə vergi şəhadətnaməsi vergi orqanından təhvil götürüldüyü halda onun əsli (əgər şəhadətnamə itibso, bu barədə vergi ödəyicisi və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi vergi orqanını məlumatlandırmalıdır), təqdim edilməmiş bəyannamələr (hesabatlar) vergi orqanına verilməli, dövlət büdcəsinə vergi borcu olduğu halda borcun ödənilməsi təmin edilməlidir. Bu zaman VÖEN əsasında fiziki şəxsin adına açılmış bank hesabının bağlanması da əsas şərtidir.

Fiziki şəxsin sahibkarlıq fəaliyyətini dayandırması və VÖEN-nin bağlanması barədə müraciət daxil olduqda vergi orqanı tərəfindən həmin şəxs üzrə növbədənəkar səyyar vergi yoxlaması da keçirilə bilər. Qeyd edilən hallar aradan qaldırıldıqdan sonra fiziki şəxs vergi uçotundan çıxarılaraq ona «Vergi ödəyicisinin uçotdan çıxarılması haqqında bildiriş» göndərilir və bununla daona verilmiş VÖEN vergi ödəyicilərinin uçot məlumat bazasında ləğv edilmiş kimi arxivləşdirilir.

Kağız daşıyıcıda ərizənin vergi orqanına təqdim edilməsi bilavasitə vergi orqanına gəlməklə və ya poçt vasitəsilə həyata keçirilir. Ərizə formasının doldurulmasında qənatinliklə rastlaşan vergi ödəyicisi özü və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi Vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinə yaxınlaşa bilər. Vergi orqanlarında qeydiyyat prosedurları və vergi öhdəlikləri barədə ətraflı məlumatı <https://www.e-taxes.gov.az> internet sahifəsinin «Sahibkarın vergi bələdçisi» bölməsindən və ya Vergilər Nazirliyinin «195-1» Çağrı Mərkəzindən də əldə etmək olar.

Elxan SALAHOV

ELAN

ASAN imza sertifikatının qüvvədə olma müddəti 3 il olduğundan və 2015-ci ilin avqust və növbəti aylarında alınmış sertifikatların etibarlılıq müddəti 2018-ci ilin avqust və növbəti aylarında bitəcəyindən, ASAN imza sertifikatının yenisini almaq üçün qüvvədə olan ASAN imzanız vasitəsilə www.asxm.gov.az/portal/login portalına daxil olub müvafiq ərizəni, müqaviləni və etibarnamələri imzaladıqdan sonra ASAN imza sim kartını dəyişərək vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinə və ya ASAN xidmət mərkəzlərinə yaxınlaşa bilərsiniz.

ASAN imza ilə əlaqədar əlavə sualınız yaranarsa, Vergilər Nazirliyinin 195-1 Çağrı Mərkəzinə, rəsmi internet saytının «Sual-cavab» bölməsinə www.taxes.gov.az/www.taxes.gov.az/faq/sual.html və www.asxm.gov.az internet ünvanına müraciət edə bilərsiniz.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VERGİLƏR NAZİRLİYİ

2018-ci ilin avqust ayı ərzində vergi orqanına təqdim edilməli bəyannamələr və ödənilməli

VERGİLƏR

Əmlak və torpaq vergisinin ödəyiciləri olan müəssisələr

- 2018-ci il üzrə hesablanmış torpaq vergisinin yarısını cari ilin avqust ayının 15-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödəməlidirlər.
- 2018-ci ilin 3-cü rübü üzrə hesablanmış əmlak vergisinin cari ödəmələri bu ilin avqust ayının 15-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödənilməlidir.

2018-ci ilin iyul ayına görə

vergi ödəyiciləri tədiyyəçisi olduqları

- Əlavə dəyər vergisi bəyannaməsini;
 - Aksiz bəyannaməsini;
 - Yol vergisi bəyannaməsini;
 - Mədən vergisi bəyannaməsini;
 - Pul vəsaitlərinin nağd çıxarılmasına görə sadələşdirilmiş verginin bəyannaməsini;
 - Uduşlardan (mükafatlardan) əldə edilən gəlirdən ödəmə mənbəyində tutulan vergi bəyannaməsini
- cari ilin avqustun ayının 20-dən gec olmayaraq** vergi orqanına təqdim etməli və hesablanmış vergiləri həmin müddədək tam həcmdə dövlət büdcəsinə ödəməlidirlər.

- **Daşınmaz əmlak** təqdim edən şəxslərdən ödəmə mənbəyində tutulan sadələşdirilmiş verginin bəyannaməsi cari ilin iyul ayının 20-dən gec olmayaraq notariuslar tərəfindən vergi orqanına təqdim edilməlidir (vergi əməliyyatı aparıldığı gün - 1 bank günü ərzində ödənilir).

- **Muzdlu işlə əlaqədar 2018-ci ilin iyul ayı üzrə ödəmə mənbəyində hesablanaraq tutulan vergi cari ilin avqust ayının 20-dən gec olmayaraq** dövlət büdcəsinə ödənilməlidir (ƏDV və sadələşdirilmiş vergi ödəyiciləri tərəfindən bəyannamə illik - növbəti ildə yanvar ayının 31-dən gec olmayaraq, digər vergi ödəyiciləri tərəfindən 3-cü rüb üzrə bəyannamə cari ilin oktyabr ayının 22-dən gec olmayaraq təqdim edilməlidir).
- **Xüsusi notariusların 2018-ci ilin iyul ayı üzrə hesabladığı gəlir vergisi** cari ilin avqust ayının 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödənilməlidir (3-cü rüb üzrə bəyannamə cari ilin oktyabr ayının 22-dən gec olmayaraq təqdim edilməlidir).

Qeyd: 2018-ci il oktyabrın 20-si qeyri-iş gününə təsadüf etdiyi üçün cari ilin 3-cü rübü üzrə bəyannamələrin təqdim edilməsinin son müddəti oktyabrın 22-nə keçirilib.

Hörmətli vergi ödəyiciləri, siz öz bəyannamələrinizi və hesablanmış vergiləri Vergilər Nazirliyinin **İnternet Vergi İdarəsi Portalı** (<https://www.e-taxes.gov.az>) vasitəsilə elektron qaydada da təqdim edə və ödəy bilərsiniz. Vergi öhdəliklərinizi vaxtında yerinə yetirməyi tövsiyə edirik.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VERGİLƏR NAZİRLİYİ

beynəlxalq panoram

ƏDV firıldaqqılığına görə cərimə tətbiq olunub

Men adalarının xəzinədarlığı avqust ayının 1-dən əlavə dəyər vergisi (ƏDV) sahəsində firıldaqqılıqda iştirak edənlərə 30 faizlik yeni cərimə tətbiq olunacağını bəyan etmişdir.

Yeni cərimə keçən ilin sonunda Böyük Britaniya qanunvericiliyində olunmuş dəyişikliyi əks etdirir və öz tranzaksiyalarının ƏDV firıldaqqılığı ilə əlaqədar olduğunu bilən və ya bil-

məli olan şirkətlərə aid edilir.

Cərimənin məbləği firıldaqqı nəticesində itirilmiş ƏDV məbləğinin 30 faizinə bərabərdir və həm şirkətin vəzifəli şəxslərinə, həm də müəssisənin özünü tətbiq oluna bilər. Men adasının xəzinədarlığının firıldaqqılıqda əli olan istənilən tərəfin adını açıqlamaq hüququ var: bu yurisdiksiyada firıldaqqılıqla bağlı istənilən informasiyanın yayılması cəzadan azaddır.

Polşada sahibkarların sosial ödəniş yükü azaldılıb

Polşa Seymi kiçik biznesi təmsil edən müəssisələrin sosial büdcəyə ödəmələrinin məbləğində dəyişiklik olunması ilə bağlı qərar qəbul etmişdir.

Hazırda aylıq gəliri minimal əməkhaqqına bərabər olan sahibkar sosial sığorta fonduna 1200 zlotaya (558,5 manat) pul köçürür ki, bu da onun gəlirinin yarısından çoxdur. Qanun dəyişikliyinə əsasən, iş adamlarının aylıq gəlirləri

5250 zlotadan (2443 manat) artıq olmadıqda, onlar 660 zlotadan (307 manatdan) az vəsait ödəyəcəklər. Qanun gələcək il qüvvəyə minəcək.

İlkin qiymətləndirmələrə əsasən, sosial sığorta ödənişinin azaldılması bu normaya aid 173 min fərdi sahibkara 5,3 milyard zlotaya (2,47 milyard manat) vəsaitə qənaət etməyə imkan yaradacaq.

Çağrı mərkəzlərinin fəaliyyətini təkmilləşdirmək üçün tədbirlər planı

Kanadanın Gəlirlər Agentliyinin ictimaiyyətə açıqladığı tədbirlər planı vergilər sahəsində məsləhət verən çağrı mərkəzlərinin göstərdikləri xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə hazırlanıb. Bu sənəd Baş auditorun Gəlirlər Agentliyində fəaliyyət göstərən çağrı mərkəzləri üzrə payız hesabata ilə bağlı hökumətin cavabının bir hissəsidir.

Gəlirlər Agentliyinin məqsədlərindən biri də çağrı mərkəzinə vergilərə dair informasiya ilə bağlı zəng vuran abonentlərin gözləməli olacaqları vaxt, eləcə də vergi ödəyicilərinin istifadə edə biləcəkləri xidmət variantları ilə bağlı məlumatlandırılmasıdır. Artıq eksperiment səciyyəli bir sıra sxemlər istifadəyə verilmişdir və hökumət həyata keçirmək niyyətində olduğu təkmilləşdirmələrin aparılması üçün məsləhətləşmələr aparır.

Gəlirlər Agentliyinin niyyəti vergi ödəyicilərinə göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəl-

dilməsi, həmçinin təqdim edilən vergi xidmətlərinin işçi heyətə əlavə təlim verməklə yaxşılaşdırılması imkanlarının araşdırılmasıdır. Builki vergi dövründə Gəlirlər İdarəsinin fərdi vergi sorğuları xəttinə daxil olmuş zənglərin 74 faizi həll edilmişdir. 2015-ci ildə bu göstəricinin cəmi 37 faiz olduğunu nəzərə alsaq, əldə edilən göstərici böyük nailiyyət kimi qiymətləndirilə bilər. 2018-ci ilin dövlət büdcəsinə açıqlama verərəkən hökumət 2018-2019-cu illərdən başlayaraq beş il ərzində 206 milyon Kanada dolları (158,9 milyon ABŞ dolları) həcmində əlavə sərmayə qoyulacağını bəyan etmişdir.

Gəlirlər naziri Dayan Lebutilye demişdir: «Hər il Kanada əhalisinin böyük əksəriyyəti bu və ya başqa səbəbə görə Gəlirlər Agentliyi ilə əlaqədə olur. Təmasların əksəriyyəti onlayn rejimdə baş versə də, çağrı mərkəzlərimiz müştərilərimiz üçün mühüm bir vasitə olaraq qalmaqdadır».

Federal Vergi Xidməti sirləri üzə çıxarır

Rusiyanın Federal Vergi Xidməti (FVX) indiyə qədər vergi sirri hesab edilən məlumatların bir hissəsini avqustun 1-dən ictimaiyyətə açıqlamağa başlamışdır.

Vergi sirri nədir?

Rusiya Federasiyasının Vergi Məcəlləsinin 102-ci bəndində göstərilir ki, hamı üçün ölçətilən məlumatlar vergi sirri sayılır və vergi ödəyicisi özünə aid məlumatların məbləği barədə məlumatlar, hər kəs üçün ölçətilən məlumatlar isə, vergi ödəyicisi barədə aşağıda göstərilənlər istisna olunmaqla, hər hansı digər məlumatlar aiddir:

- VÖEN barədə məlumatlar;
- şirkətlər tərəfindən qanun pozuntusu, ödənilməmiş məbləğlər, eləcə də penya və cərimələr üzrə borclar barədə məlumatlar;
- vergi ödəyicisinin beynəlxalq sazişlər çərçivəsində digər ölkələrə təqdim etdiyi məlumatlar;
- namizədin və ya onun həyat yoldaşının seçki komissiyasına öz gəlirləri və əmlakı barədə təqdim etdiyi məlumatlar;
- dövlət və bələdiyyə ödənişləri barədə məlumatlar;
- təşkilatlar tərəfindən tətbiq olunan xüsusi vergi rejimləri, eləcə də vergi ödəyicilərinin konsolidasiya edilmiş qruplarda iştirakı ilə bağlı məlumatlar;
- təqvim ili ərzində müəssisənin işçilərinin orta sayı barədə məlumatlar;
- tam ödənilmiş vergilərin, yığımların və sığorta haqlarının məbləği barədə məlumatlar;
- mühasibat hesabata üzrə xərclərin və gəlirlərin məbləği barədə məlumatlar;
- xarici şirkətlərin vergi orqanlarında uçota durması barədə məlumatlar.

Vergi Məcəlləsində köhnədən təsbit edilmiş məlumatlardan bəziləri hələ 2016-cı ilin may ayında vergi sirri olmaqdan çıxarılmışdır.

FVX kimin məlumatlarını açıqlayır?

Qurum təsərrüfat yoldaşlığı və ya cəmiyyətlərinə, başqa sözlə, kommersiya müəssisələrinə aid məlumatları açıqlayır. Burada strateji müəssisələr və müdafiə sənayesi kompleksinə daxil olan təşkilatlar istisna təşkil edir. Bundan əlavə, FVX iri vergi ödəyicilərinə aid məlumatları da açıqlayır.

Qeyd edək ki, Rusiyada illik gəliri 35 milyard

rubldan (~950.6 mln. manat) artıq olan müəssisələr iri vergi ödəyiciləri hesab edilir. Bu isə o deməkdir ki, yeni qayda kiçik və orta biznes təmsilçilərinə tətbiq olunacaq.

Hansı məlumatlar açıqlanır?

Avqustun 1-dən açıqlanılmasına başlanmış məlumatlar bunlardır:

- təqvim ili ərzində təşkilatın işçilərinin orta sayı barədə məlumatlar;
- şirkətin tətbiq etdiyi xüsusi vergi rejimləri barədə məlumatlar;
- təşkilatın vergi ödəyicilərinin konsolidasiya olunmuş qruplarında iştirakı barədə məlumatlar (təşkilatlar, qrupun bütün üzvlərinin maliyyə fəaliyyətinin nəticələri nəzərə alınmaqla mənfəət vergisinin ödənilməsi üçün bir araya gəldikdə).

FVX əvvəlcə şirkətlərə aid bu məlumatları 2017-ci ilin yayında açıqlamağı planlaşdırmışdı. Sonradan müddət 2018-ci il iyulun 1-nə keçirildi və nəhayət, avqustun 1-dən tətbiq edilməyə başlandı.

Bu ləngimə vergi ödəyicilərindən edilmiş müraciətlər sayəsində olmuşdur - onlar məlumatların vergi orqanları ilə birgə dəqiqləşdirilməsi üçün hökumətdən vaxt istəmişdilər.

FVX keçmişdə vergi sirri sayılan məlumatları açıqlayacaqmı?

Məlumatların açıqlanması bu ilin sonuna qədər mərhələlər üzrə davam etdiriləcək. Ondan sonra isə bu məlumatlar açıqlanacaq:

- mühasibat hesabata əsasən şirkətlərin gəlirləri və xərcləri barədə məlumatlar;
- ödənilmiş vergilərin, yığımların və sığorta haqlarının məbləği barədə məlumatlar;
- müəssisə tərəfindən yol verilmiş hüquq pozuntuları barədə məlumatlar;
- vergi borcları, eləcə də penya və cərimələr üzrə borclar barədə məlumatlar.

Müdafiə müəssisələrinə və dövlət şirkətlərinə aid məlumatların açıqlanması, ilkin xəbərlərə görə, 2020-ci ildən tez olmayacaq.

Bəs məlumatların ictimailəşdirilməsində məqsəd nədir?

FVX rəsmilərinin mövqeyinə görə, vergi ödəyiciləri haqqında məlumatların «Şəffaf biznes» servisi üzərindən açıqlanması şirkətlərə öz işgüzar tərəfdaşlarının etibarlılığı ilə bağlı məlumatları daha effektiv şəkildə əldə edə bilmələri üçün imkan yaradacaq.

ABŞ Çinə qarşı mövqeyini sərtləşdirib

Son zamanların beynəlxalq iqtisadiyyat xəbərlərində ABŞ Prezidenti Donald Trampın idxal edilən mallara rüsumların tətbiq olunması ilə bağlı bəyanatları daha önəmli yer tutur və bu mövzunun aktuallığı sənətimək əvəzinə getdikcə daha da artır.

«Bloomberg» agentliyinin yaydığı məlumata əsasən, Donald Trampın administrasiyası Çindən idxal olunan 200 milyard dəyərində məhsullar üçün

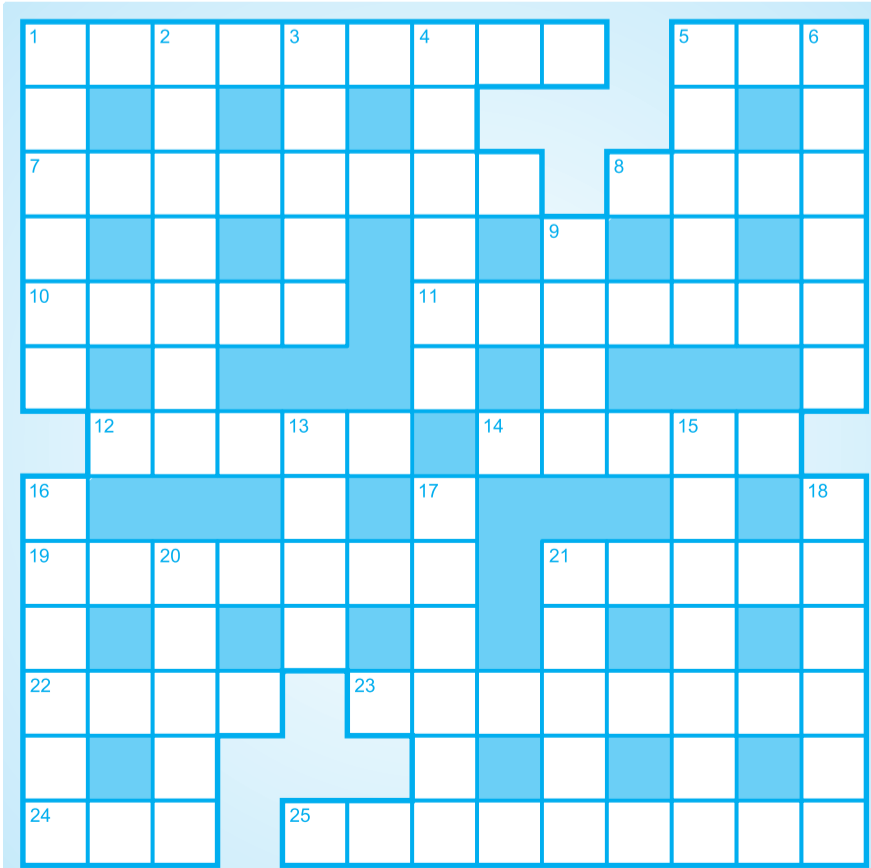
əvvəlcə bəyan edilmiş 10 faiz əvəzinə 25 faizlik rüsum tətbiq etməyi planlaşdırır. Üç səlahiyyətli mənbəyə istinadən yayılmış xəbərə görə,

Tramp əlavə gəlirləndirilmiş siyahısı tərtib edilmiş mal və xidmətlər üçün əvvəlcə 10 faiz həcmində rüsum tətbiq etməyi təklif etsə də, administrasiya bu rəqəmi yəqinli hesab etməyərək, həddin 25 faizə qaldırılması versiyası üzərində dayanmışdır. Mənbələrdən birinin məlumatına əsasən, rüsumların artırılması ilə əlaqədar qərar yekun deyildir və əlavə olaraq razılaşdırılmamışdır.

Xatırladaq ki, ABŞ-da 2018-ci ilin iyununda Çindən idxal edilən 50 milyard dəyərində mallar üçün 25 faizlik rüsum tətbiq edilməyə başlanmışdı. Bu addımın atılmasında formal

səbəb kimi, Amerikanın intellektual əmlakının və texnologiyalarının Çin tərəfindən oğurlanması, eləcə də ədalətsiz ticarət təcrübəsinin həyata keçirilməsi göstərilmişdir. Çin ABŞ administrasiyasının bu qərarına öz etirazını bildirmiş, bunun Ümumdünya Ticarət Təşkilatının qaydalarına zidd olduğunu əsas göstərərək, öz tərəfindən də analoji addımlar atılacağını bəyan etmişdi. İyunun 6-dan Çinə gətirilən 34 milyard dollar dəyərində ABŞ mallarına (bunlar əsas etibarilə kənd təsərrüfatı məhsulları, avtomobillər və dəniz məhsullarıdır) 25 faizlik rüsumlar tətbiq edilir.

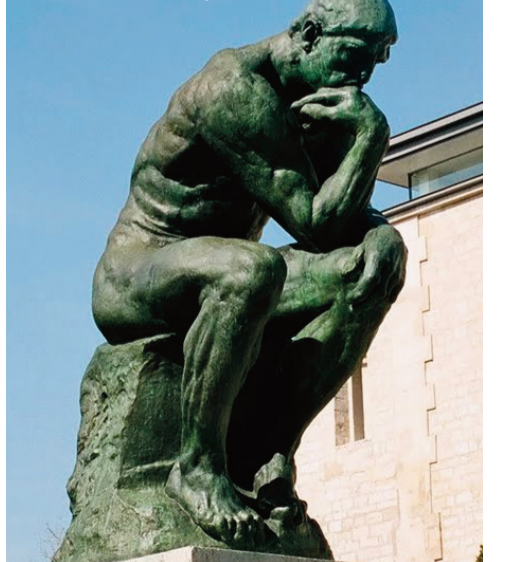
krossvord

Yuxarıdan aşağı: 1.Çox vaxt rəsmlərdə (nə-türmortlarda) təsvir olunan yağ və şarab saxlamaq üçün iki şaquli qulplu yumurta formalı qab; 2.Almaniyanın şərqində şəhər; 3.Rusiyanın Tümen vilayətində keçən çay; 4.Urologiya üzrə həkim; 5.Çar Rusiyasında qapalı orta hərbi məktəb müdavimi; 6.Yaponiyada şəhər; 9.«Bir dünya markası» de-vizi ilə tanınan məişət texnikası brendi; 13.Vaxtilə populyar olan «Bakılı oğlanlar» komandasının kapitanının adı; 15.Sükani və əyləci olan metal kirşə ilə dağdan sürüş-mə idman növü; 16.Fransız rəssamı, pos-timpressionizm cərəyanının yaradıcısı; 17.Azərbaycan Dövlət Xəzər Dəniz Gəmi-ciliyinə aid gəmilərdən biri; 18.Pendir növü; 20.Rəsmən müəyyən edilmiş ödəniş, vergi, rüsum; 21.İsrailin pul vahidi.

Soldan sağa: 1.Rəqs edən cismın tarazlıq vəziyyətindən uzaqlaşdığı nöqtələr arasın-dakı məsafə; 5.Gizli ədəvət hissi; 7.Fotoef-fekt prinsipi əsasında işləyən yarımkəçirici; 8.Türk və Altay mifologiyasında və xalq mə-dəniyyətində əhd etmək və ya nəzir demək; 10.Fransız heykəltəraşı. «Mütəfəkkir» hey-kəlinin müəllifi (*bax fotoya*); 11.Musiqi ter-mini. Əsas tona xüsusi çalar, tembr verən əlavə ton; 12.Türkiyə müğənnisi, aktyor və bəstəkar; 14.İnsanın köntüllü surətdə, məc-bur edilmədən məşğul olduğu və böyük zövq aldığı fəaliyyət; 19.Kütlə qabağında çıxış edən artistlər üçün tikilən açıq səhnə; 21.Türk və Altay dastanlarında adı çəkilən əfsanəvi at; 22.Hindistanın şimalında, Ut-tar-Pradeş ştatında şəhər; 23.Kosmetik mad-də kimi işlədilən ətirli, spirtli məhlul. Adı «Eau de Cologne» (*fr.*) sözündən əmələ gə-lib və «Köln şəhərinin suyu» deməkdir; 24.Xeyir, fayda, mənfəət; 25.Üçsümlü rus xalq musiqi aləti.

«Mütəfəkkir» heykəli.

Tərtib etdi: Rafael

Qəzetimizin ötən nömrəsində getmiş krossvordun cavabları:

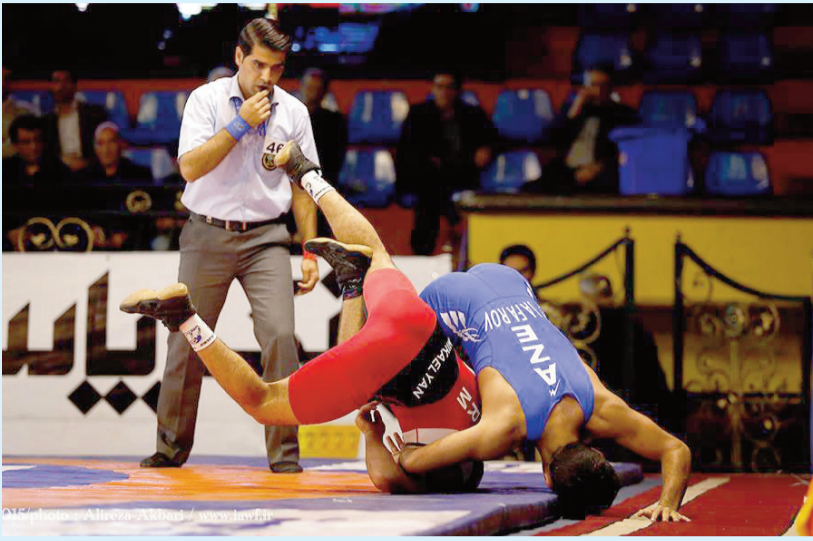
Yuxarıdan aşağı: 1.Bratsk; 2.«Zerkalo»; 3.Rasim (*Balayev*); 4.Urartu; 5.Cəngi; 6.Rezümə; 9.Plov; 13.Uvey; 15.Arietta; 16.Tandem; 17.Atəbəy; 18.Korvet; 20.İzmir; 21.Tiət. **Soldan sağa:** 1.Bazaryurd; 5.Car; 7.Aerostat; 8.Enez; 10.Spazm; 11.Tallium; 12.Qopuz; 14.Avu-ar; 19.Aliment; 21.Triko; 22.Dama; 23.Obyektiv; 24.Mir; 25.Leytenant.

idman

Gənc güləşçilər ümidləri doğruldular

İtaliyanın paytaxtı Romada güləş üzrə gənclərin Avropa çempionatı başa çatıb. Azərbaycan Güləş Federasiyasından bildiriblər ki, çempionatın son günlərində mübarizə aparən sərbəst güləşçilərimiz turniri üç gümüş və dörd bürünc medalla başa vurublar.

Çempionatda yığma komandamızın üzvləri - İntiqam Vəlizadə (61 kq), Hacımurad Hacıyev (70 kq) və Asxab Həmzətov (92 kq) yalnız final görüşündə uduzaraq gümüş medalla kifayətlənib. Bürünc medalları isə yığmamıza Əliabbas Rzazadə (57 kq), İsmayıl Abdullayev (74 kq), Orxan Abbasov (79 kq) və Rahid Həmidli (125 kq) qazandı. Bu nəticə ilə sərbəst güləşçilərimiz komanda hesabında Avropa ikincisi olub. Rusiya birinci, Ermənistan yığması isə üçüncü pillədə qərarlaşıb.

Çempionatın ilk günlərində mübarizəyə qoşulan yunan-Roma güləşçilərimiz 1 qızıl, qadın güləşçilərimiz isə 1 gümüş medala sahib olub. Yunan-

Roma yığmamızda Ülvi Qənizadə (72 kq), qadın güləşçilərdən ibarət millimizdə isə Tatyana Varantsova (53 kq) fəxri kürsüdə yer alıb.

Grossmeysterimiz karyerasında ən yüksək reytingə sahib oldu

Azərbaycan grossmeysteri Şəhriyar Məmmədov İsviçrənin Bile şəhərində keçirilən ənənəvi şahmat festivalının qalibi olub. Yarışın başa çatmasına bir tur qalmış norveçli dünya çempionu Maqnuş Karlsonu məğlub edən həmyerlimiz vaxtından əvvəl qələbəni bayram edib.

Qeyd edək ki, son 10 ildə Ş.Məmmədov klassik şahmatda M.Karlsonu məğlub edə bilmirdi. «Mən fantastik turnirin qalibi olma münasibətilə Şəhriyarı təbrik edirəm», - deyərək norveçli dünya çempionu Matt & Patt saytına müsahibəsində bildirib. Dünya çempionu əlavə edib ki, oyunun sonuna yaxın təşəbbüsü ilə almaq üçün imkanı olsa da, yol verdiyi iki böyük səhv hər şeyi alt-üst etdi.

Yeri gəlmişkən, hazırda FIDE-nin reytingində Azərbaycan grossmeysteri bütün karyerası

özündə ən yüksək göstəriciyə nail olub - 2818.

Festivalın sonuncu - onuncu turunda fransız Maksim Vaşey-Laqrav çexiyalı David Navara, norveçli Maqnuş Karlson isveçrəli Niko Georqiadisə qalib gəlib, Pyotr Svidle ilə Şəhriyar

Məmmədovun oyunu heç-heçə başa çatıb. Turnir cədvəlində son vəziyyət belədir: Şəhriyar Məmmədov - 7,5 xal, Maqnuş Karlson - 6 xal, Maksim Vaşey-Laqrav və Pyotr Svidle - hərəy 5,5 xal, David Navara - 4 xal, Niko Georqiadis - 1,5 xal.

Gimnastlarımız Avropa çempionatında...

WOMEN'S ARTISTIC GYMNASTICS EUROPEANS

2 - 5 AUGUST 2018
GLASGOW (GBR)

Böyük Britaniyanın Qlazqo şəhərində idman gimnastikası üzrə gənclər və böyüklər arasında Avropa çempionatına start verilib. Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının yaydığı məlumata görə, 35 ölkədən 137 gimnastın iştirak etdiyi qitə bi-

rinciliyində Azərbaycan idmançıları da mübarizə aparırlar.

Qadın gimnastlarımızdan Marina Nekrasova və Mariya Smirnova çoxışları zamanı zədələndiklərinə görə bütün alətlər üzrə proqramları tam yerinə yetirə bilməyiblər. Di-

gər gimnastımız Yulia İnşina isə hər 4 alətdə çıxış edib və ən yaxşı nəticəsini dayaqlı tullanmada göstərərək 21-ci olub. Ölkəmiz Avropa birinciliyinin qadınlar arasında gənclər proqramında da təmsil olunub. Azərbaycanda idmanın bu növünün son dörd ildə inkişaf etdirilməsinə baxmayaraq, gənc gimnastımız Samirə Qəhrəmanova yarışda gücünü sınayıb və hər dörd alətdə proqramı inamla icra edib. Avqustun 9-12-də Avropa çempionatında kişi gimnastların mübarizəsi başlayacaq. Böyüklərin yarışında Azərbaycanı Murad Ağarzayev, Dari Morozov, İvan Tixonov, Nikita Simonov, gənclər arasında isə Ramin Dəmirov, Cavidan Babayev, Səməd Məmmədli, Ağamurad Qəhrəmanov və Rüstəm Əhməd təmsil edəcəklər.

Bu günlərdə Formula 1-in «Twitter» səhifəsində edilən 62 faiz Azərbaycan Qran-Prisini bu ilin ən yaxşı mərhələsi hesab edib. İkinci yeri 38 faiz səsle Böyük Britaniya Qran-Prisi tutub. Xatırladaq ki, 27-29 aprel 2018-ci il tarixlərində Bakıda keçiriləcək yarışın qalibi «Mercedes» in britaniyalı pilotu Lyuis Hemilton olub.

mozaika

mədəniyyət

Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı

Artıq 10 ildir ki, Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Azərbaycanın dilbər guşəsində, füsunkar təbiəti olan Qəbələdə Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçirilir. Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğinə xidmət edən və gözəl ənənəyə çevrilən Qəbələ festivalı ölkəmizin musiqi ənənələrinin dünyada tanınması baxımından çox gözəl vasitədir.

Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalının bədii rəhbəri, Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, Xalq artisti Forhad Bədəlbəyli qeyd edib ki, builki festival bir neçə əlamətdar hadisə ilə yadda qalacaq: «Bu il Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 100 illiyi, həmçin-

nin dahi bəstəkar Qara Qarayevin anadan olmasının 100 illik yubileyi geniş qeyd edilir. Festival çərçivəsində dahi bəstəkar yad olunur, onun ölməz əsərləri səsləndirilir. Açıq mərasimində musiqisəvərlər Qara Qarayevin və onun tələbələrini əsərlərini dinlədilər. Konsertlərdən biri də dahi bəstəkarın yaradıcılığına həsr olunub. Festivalın konsertlərində, həmçinin, Azərbaycanın dünyəvi şöhrətli bəstəkarları Fikrət Əmirovun, Cövdət Hacıyevin, Arif Məlikovun və digərlərinin əsərləri səsləndirilir. Onları da yadda saxlıq. İnanırıq ki, festivalın konsertləri musiqisəvərlərə yenə də unudulmaz anlar, xoş təəssüratlar bəxş edəcək».

Həmyerlilərimiz Böyük Teatrın səhnəsində

Novabrın 7-dən 10-dək Rusiya Dövlət Akademik Böyük Teatrında Cakomo Puççininin «Manon Lesko» dördpərdəli operasının premyerası olacaq.

Novabrın 7-də və 9-da səhnə əsərində kral qvardiyasının serjantı Leskonun partiyasını Azərbaycanın Xalq artisti Elçin Əzizov (bariton), Kavalier de Qriyenin partiyasını Azərbaycanın Xalq artisti Yusif Eyvazov (tenor) ifa edəcəklər.

Elçin Əzizov 2008-ci ildən Böyük Teatrın solistidir. O, Pyotr Çaykovskinin «Iolanta» və «Qaratoxmaq qadın», Sergey Prokofyevin «Üç portaqal sevgisi», N.A.Rimski-Korsakovun «Çar gəlini», Jorj Bizenin «Karmen», Modest Musorqskinin «Boris Qodunov», Cüzeppe Verdinin «Traviata», «Don Karlos», Aleksandr Borodin «Knyaz İqor» operalarının da digər səhnə əsərlərində yaddaqalan obrazlar yaradıb.

Əlcəzairdə dünyaya göz açmış Yusif Eyvazov Bakıda böyüyüb.

Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasını bitirən həmyerlimiz İtaliyada Plasio Dominqo, Luçano Pavorotti, Maqda Olivero, Franko Korelli və Antonio Folyaninin ustad dərslərini dinləyib. Y.Eyvazov Milanda Opera

Müqənniləri Beynəlxalq Müsabiqəsinin Qran-Pri mükafatına layiq görülüb, Bakıda Vokalçıların Bül-bül adına VI Beynəlxalq Müsabiqəsinin qalibi olub. Onun adı «Dünyanın ən yaxşı tenorları» kitabına daxil edilib.

milli dəyərlərimiz

Hərracda gördüyü xalçanın sorağı ilə...

Son vaxtlar ölkəmizə gələn turistlərin ziyarət etdiyi ünvanlar sırasında «Azərbaycan» Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyət göstərdiyi mərkəzi ofis və bölgələrdəki xalça emalatxanaları da vardır. Bu obyektlərdə turistlərə milli dəyərimiz olan Azərbaycan xalçaları barədə geniş məlumatlar verilir. Onlar bə-

sullara heyranlıqla baxan qonaqlar orijinallığı və keyfiyyəti ilə seçilən Azərbaycan xalçalarına ölkələrində böyük maraq olduğunu bildiriblər. Vilyam Gennings deyib ki, onların Azərbaycana gəlişinin əsas səbəblərindən biri də Azərbaycan xalçalarını görmək, məhz xalçaçılığın vətəninə bir sənət əsəri almaqdır.

tapa bilmək arzusu ilə Azərbaycana gəlib. Burada gördüyü isə sanki həmin xalçadır. Qonağa məlumat verilib ki, «Azərbaycan» dünyanın müxtəlif muzeylərində, şəxsi kolleksiyalarda saxlanılan, eləcə də hərraclarda satılan xalçaların çeşniliəri əsasında yeni məhsullar istehsal edilir. Bu xalça 2016-cı ildə «Grogan» hərracında satılan, XIX əs-

Yilyam Gennings Azərbaycan xalçalarını məşhur amazon.com saytında və ölkələrində keçirilən hərraclarda görüb.

«Azərbaycan» filiallarında, xüsusilə İsmayıldakı xalça emalatxanasında istehsal olunan məh-

Digər ABŞ vətəndaşı Amnah İbraheem burada gördüyü bir xalçanın onu təəccübləndirdiyini bildirib. O deyib ki, bu xalçanı ABŞ-da keçirilən hərracda görüb, çox bəyənib, ancaq ala bilməyib. Xalçanın oxşarını

rin ikinci yarısına aid xalçanın çeşnisi əsasında toxunub.

Amnah İbraheem həmin xalçanın qədimini ala bilməyə də, onun eynisi olan yeni xalça alaçağından məmnunluğunu bildirib.

texnologiya

«Sehrlı» çubuqla proqramlaşdırma

İngiltərənin «Kano» şirkətinin mütəxəssisləri uşaqlara proqramlaşdırmanı əyləncəli formada öyrətmək məqsədilə Harri Potterin «sehrlı» çubuğunu hazırlayıblar. Qurğu «Javascript» proqramlaşdırma dilinin əsaslarını öyrətməsi üçün xüsusi sensorlara malikdir.

Artıq uşaqlar proqramlaşdırmanı müxtəlif oyunlarla öyrənməyə kömək edəcək «sehrlı» alətə ədə biləcəklər. İstifadə olunmazdan əvvəl çubuğu yığmaq və iOS, Android, Mac və PC platformalarında işləyən qadca təyminmiş proqrama qoşmaq lazımdır. «Sehrlı» çubuq məkanda onun yerini müəyyən edən sensorların sayısında işləyir. Dəstə 70 öyrədici tapşırıq daxildir. Kodun yazılması çubuğu vuraraq ovsun etməyə bənzəyir. Qiyməti 100 dollar təşkil edəcək qurğunu ABŞ, Kanada, Böyük Britaniya, Avstraliya və Yeni Zelandiyada əldə etmək mümkün olacaq.

Müdrilər deyib ki...

«Ən güclü və ən ağıllı deyil, dəyişikliklərə ən yaxşı uyğunlaşmağı bacaran həyatda qalır».

Çarlz Darvin (1809-1882)

